

DOMOLJUB

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtek po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2, *****.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna peštvista (šestina „Domoljובה“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne notice navadna garmondvrsta 00 v. *****
Čekovni promet pošino-hranilničnega urada št. 624.707. *****

Štev. 5.

V Ljubljani, dné 3. marca 1904

Leto XVII.

Kdo „žre“?

Zadnji čas „Slov. Narod“ in za njim „Rodoljub“ neprestano vpijeta, da „obstrukcija žre“. „Domoljub“ — to je znano njegovim bravcem — na vpitje teh dveh umazanih listov tako nič ne da. Prepričani smo tudi, da je ogromna večina naših somišljenikov istega mnenja. Da se pa na te limance prav noben kalin ne vjame, zato hočemo čisto kratko pibiti, kdo žre.

Liberalci kriče, da razni občinski zastopi, cestni odbori itd. ne dobivajo podpor. Požrla jih je seveda klerikalna obstrukcija. Stvar je pa ravno narobe. Le čujte:

V deželnem zboru kranjskem so razdeljeni posli tako, da imata ravno podpore v rokah dva liberalca, ki nosita torej odgovornost za nje. Zato svoje „delo“ vlečeta plačo vsak po 4000 K na leto. Peter Grasselli ima odkazano deželno blagajnico, deželni zaklad, razne podpore iz deželnega zaklada in davke. Doktor Ivan Tavčar ima občinske stvari in cestne zadeve itd. Ta dva torej nosita s svojim tovarišem liberalnim Nemcem dr. Schafferjem, s katerim sta zvezana, vso odgovornost zato, ako se podpore ne delé tako kakor bi se

morale. Ta večina namreč gospodari v deželnem odboru in ona odbija zahteve, katere je katoliško - narodna stranka kot javne ljudske zahteve postavila v prvo vrsto. Ta večina bo enkrat morala dajati v deželni zbornici odgovor za svoje gospodarstvo. To večino naj volivci pokličejo pred svojo sodbo!

Kdo torej „žre“, je jasno.

Fran Šuklje

c. kr. dvorni svetnik, državni poslanec.

A to še ni najhujše! Vsak otrok že vé, da je deželno gospodarstvo danes v tako slabem, brezupnem položaju, da je skrajni čas skrbeti za izpremembo. Primanjkljaj znaša že čez en milijon kron. Ta primanjkljaj bo treba pokriti z novimi do-

kladami. Dalje so liberalci obljubili na stroške manjših davkoplachevalcev učiteljem zboljšanje plač. Če se to izpelje, bo treba zopet en milijon kron poleg mnogih novih šolskih poslopij, ki jih bodo morale šolske občine še posebej postaviti. Nove doklade — to so torej tiste dobrote, ki so pričakovati od liberalne večine v deželnem zboru kranjskem.

Ali je treba še vprašati: kdo „žre“? Odbijanje podpor za javne ljudske potrebe je torej smrtno znamenje — ne za obstrukcijo, ki dobiva vsled tega le novih moči, ampak za gospodarstvo liberalne stranke na Kranjskem. Kajti končno se bodo tudi zadnjemu kmetu oči odprle, kakšna je liberalna ljubezen do njega.

Primanjkljaj v deželni blagajni in hkrati obetanje, da se učiteljem zvišajo plače, pa je tudi gotovo znamenje bližnjega deželnega bankrota. Ako liberalna večina še dolgo ostane na krmilu, mora dežela priti na boben. A da se to ne zgodi — proč z liberalnim gospodarstvom v naši deželi! Vsi tisti, ki imajo srce za ljudstvo, naj si podajo roke, da se z združenimi močmi stare liberalno gospodarstvo, ki je edini vzrok obupnega stanja naše dežele,

Z Veselega.

(Zabavno-poučen razgovor.)

II.

Gospod urednik! Dobili smo iz Kamnika poročilo, da jim je razgovor, ki ste ga predložili v 2. številki „Domoljuba“ o zavarovanju, ugajal in da bi želeli še kaj več tacega, ker ondi to potrebujejo. Pred kratkim smo se zopet sešli v našem „Domu“ in ondi sta nadaljevala Kotredež in g. Tomaž svoj razgovor. Evo ga, morebiti da bode tudi ta tvarina poučljiva širšim krogom.

Kotredež: „Prepričali ste me g. Tomaž, da je zavarovalnica potrebna, in da je naša „Vzajemna“ za nas Slovence edino prava, a kako se znebiti dosedanjih obvez, t. j. drugih zavarovalnic, ki se drže kmeta kakor klošč? Sliši se semtertja, da mora kmet, ki ni poučen v teh rečeh, plačevati dvema zavarovalnicama. Tega pa kmetija ne prenaša.“

Gosp. Tomaž: „Pri dveh zavarovalnicah ne smeš biti zavarovan, kajti nobena ti ne povrne škode, ako pogoriš, t. j. ni obvezana, da ti jo povrne.“

Kotredež: „Naša domača „Vzajemna zavarovalnica“ je pa vendar to storila. Tamle v Lipovem je pogorel Bobnar, kojega oče je bil zavarovan pri Feniksu. Ko je sin prevzel premoženje se je pa zavaroval pri naši „Vzajemni“. Feniks je izsilil plačilo zavarovalnine za leto 1903. Ko je bilo pogorelo, se je pa kar hitro zavedal Feniks, da Bobnar pravzaprav ni bil zavarovan pri njem, če tudi je zavarovalnino imel že v rokah in je poslal Bobnarju zavarovalnino nazaj. Naša domača „Vzajemna“, ki je bila o vsem tem poučena, je pa plačala Bobnarju škodo do pičice. Tako dela naša domača! — Kaj pa vendar storiti, ako človeka zadene nesreča, da ga dve zavarovalnici silita, da jima pripada.“

G. T.: „Previdnemu človeku se sicer ne pripeti kaj tacega, če ne sodeluje goljufija. Če se pa vendar le zgodi, poročati je odkrito oni zavarovalnici, pri kateri hoče biti človek zavarovan, da naj uravna slučaj. Zavarovalnice imajo namreč med seboj neko obvezo, da mora ona odstopiti, katera je poznejša sklenila pogodbo. Tega načela se drže tudi vse poštene zavarovalnice. Sicer mora pa posestnik paziti, da se zavaruje pri oni zavarovalnici, katera mu ugaja in pa, da pravilno odpove zavarovalno pogodbo, ako je kje drugod zavarovan.“

K.: „To bi bilo; kaj pa če človek prevzame hišo, ki je bila zavarovana pri drugi zavarovalnici, kakor si jo želi?“

G. T.: „V tem slučaju je treba razločiti, ali prevzame od živega človeka posestvo ali ga podeduje po mrtvem.“

Ako si kupil, ali sicer prevzel posestvo od živega človeka, preneha takoj stara zavarovalna pogodba, če v dotičnem pismu ne prevzameš tudi zavarovanja.

Ako si pa podedoval kako posestvo, se mora vzdrževati zavarovalna pogodba toliko časa, dokler ne preteče doba zavarovanja.

Razni zastopniki zavarovalnic sicer uče stranke, da obstane tudi pri oddaji posestva med živimi staro zavarovanje. Ta trditev pa ni resnična in je naperjena na to, da se stranke oškodujejo.“

K.: „Razumem, a če podedujem zemljišče, kako naj se znebim meni neljube zavarovalnice, ker dotični ljudje vedno trdijo, da smo zavarovani še 10 in zopet 10 let?“

G. T.: „To se zgodi različno. Pri nekaterih zavarovalnicah je treba odpovedati zavarovalno pogodbo, pri drugih zopet ne, ker sama preneha, kadar je potekel čas. Osobito je pa treba zavarovalno pogodbo odpovedati pri Slaviji, pri Graški zavarovalnici, pri Dunavu in pri Konkordiji, a pri vsaki se odpoveduje različno.“

K.: „Kako naj se človek vse to zapomni! Ker me pa ljudje dostikrat izprašujejo kaj in kako, dovolite, da si zapišem eno in drugo, in poučite me kdaj in kako naj se odpove pri Slaviji, ker ta nas najbolj mori.“

G. T.: „No si pa zapiši sledeče: „Slaviji“ je treba odpovedati 2 meseca prej, kakor se konča zavarovalna doba in pismeno odpoved je poslati neposredno v Prago osrednjemu vodstvu banke „Slavije“. Ako pošlješ tako pismeno odpoved, recimo glavnemu zastopstvu v Ljubljani — ne velja.“

K.: „Kaj pa je z Graško zavarovalnico? Te se človek tudi težko otrese?“

G. F.: „Graški se pa mora odpovedati le do 30. septembra vsakega leta in sicer tako, da odpovedujejo oni, ki neznajo pisati pri okrajnem poverjeniku, kjer se tudi zavarovalnina plačuje. Drugi, ki znajo pisati, morajo pa poslati pismene odpovedi na glavni zastop v Gradcu. Najbolje je, da dotična pisma rekomandirajo. Kajpada je treba priporočilni listek, receptis, shraniti.“

K.: „To se prav gladko sliši, a kako izpeljati, ako poverjenik nima ušes, in ne sliši odpovedi?“

G. T.: „Vzemi pričo seboj, zatuli poverjeniku na uho odpoved in pokaži na pričo, da je slišala. Ako še vedno ne sliši, ali se pa izgovarja, kakor marsikje, da mu odpoved ni mar, oddaj zadevo odvetniku, da stvar uredi.“

K.: „Vse to se je že zgodilo, a konec je vedno isti. Okrajno glavarstvo zaukaže plačilo za Graško, in ako se to v 14 dneh ne zgodi, zarubijo volička, in prodan bo ter stroškov bo od dne do dne več. Kako naj si pomaga kmet proti taki premoči?“

G. T.: „To ni tako hudo. Graška zavarovalnica je sicer dobila svoj čas pravico, da iztirjava okrajno glavarstvo za njo zavarovalnino, to pa le ondi, kjer ni nikakega ugovora proti upravičeni zahtevi. Glavarstvo bo takoj ustavilo svoje korake, ako se ugovarja nepravilnosti tirjatve in Graška bo morala iskati pri sodnji svoje pravice. Pri sodnji bodo pa redni dokazi odločili, kdo da ima prav.“

K.: „No, kaj pa z „Donavo“ in „Konkordijo“?“

G. T.: „Odpoved je poslati tudi tri mesece pred koncem zavarovanja tistemu uradu, kateri je podpisal prvotno polico.“

K.: „Pri vseh drugih zavarovalnicah pa ni treba odpovedati in vendar silijo kmeta, rekoč, da je obnovil, če tudi se mu o obnovljenju pogodbe še sanjalo ni. Kaj mu je storiti v tem slučaju?“

G. T.: „Če ni obnovil, pa ni, in naj se pusti tožiti dotični posestnik, saj mu mora zavarovalnica dokazati, da je obnovil zavarovalno pogodbo, sicer ne dobi plačila. V tem slučaju se mora resnica skazati pred sodiščem. Navadno se pa konča tožba na tak način, da zavarovalnica recimo „Slavija“ ali pa „Feniks“ ne pride k obravnavi in rajši tožbo izgubi.“

K.: „Agentje žive od zavarovanja in dostikrat se prigodi, da poroča agent tudi o obnovitvi zavarovanja, če tudi se to ni zgodilo; kaj pa potem?“

G. T.: „Tudi v tem slučaju ne preostane družega, kakor čakati, da izterja zavarovalnica svoj delež potom tožbe pri sodnji, ondi se bode skazalo, se je li zavarovanje obnovilo ali ne. Zahtevati je, da pove dotični agent pred sodnijo iz oči v oči, kaj in kako? Na storjeno izpoved mora pa tudi priseči. Tako zaslišanje spravi marsikatero reč v pravo luč, kajti ljudje se vendar še boje krivega pričevanja, in če tega ne, vsaj posledic krivega pričevanja. Toraj brez skrbi pred sodnijo.“

Jako varno je pa zaradi tega, da pritegneš k vsakemu razgovoru z neznanim agentom pričo, ki ti bo pomagala pri sodnji.“

K.: To je pa slaba tolažba; pred sodnijo in zopet pred sodnijo naj bi hodil kmet, ki nima ne časa ne denarja. No pa kar mora biti, naj pa bo, — na tak način se bomo vsaj otreli tujega nasilstva in ostali pri naših ljudeh in našem domačem zavodu. Nehajva za danes, g. Tomaž, kajti moja glava je že polna, da

mi ostane današnji pouk v spominu, meni in mojim sosedom v korist. Pa še drugokrat kaj več.

Politični razgled.

Avstrijski delegatje.

Od novega leta sem so še vedno zbovali delegatje. Za enkrat so svoje delo že dokončali. Odkar smo poročali o delegacijskem delovanju, je imela delegacija še seje o vojnem proračunu. Na koncu raznih govorov je povzel minister besedo in dejal med drugim, da bo skupno s poslanci delal za enotnost armade, ker je le-ta prvi pogoj, brez katerega država ne more obstati. Jezike posameznih narodnosti je obljubil, da bodo odslej bolj spoštovali in da za podčastnike ne bodo zahtevali znanje nemščine. Rekel je tudi, da se častniki lahko povsod kažejo narodne, le da ne smejo agitirati za svoj jezik. Ministrove besede so delegatje živahno pohvalili in mu račune za redne vojaške stroške, prošnje in pritožbe vse potrdili. Opoldne tistega dne so bili povabljeni vsi skup na kosilo k cesarju, kjer jih je cesar zahvalil za pridno in uspešno delo.

Ogrski delegatje.

Na Ogrskem delegatje bolj počasi delajo, in tako še niso pri kraju, kakor naši. Račune zunanjega ministrstva in skupnega finančnega ministrstva so brez daljših besedi sprejeli, pri posvetovanju vojnega računa pa so se trdovratno ustavljali. Pred vsem zahtevajo ogrski delegatje, kakor pred njimi državni poslanci, take pravice za ogrsko vojsko, da bi bila čisto samostojna. Ali minister jim tega noče potrditi, in tako se prepirajo še sedaj; ako ne bodo hoteli odnehati, se vsa stvar lahko precej zavleče.

Delegacije in državni zbor.

Koncem meseca februarja je pretekel čas za delegacije, in dne 8. marca je sklican državni zbor, ki ne bo trajal dalj nego kvečjemu do Vel. noči. Razpravljalo se bo o številu vojaških novincev, koliko da jih mora dati vsak kraj. Ako se to v tem času ne določi, bo vlada sama naznanila to število. Kakor vse kaže, bo morala to res storiti, ker bodo Čehi obstrujirali (motili drž. zbor), kakor so, ni davno tega, vnovič sklenili, ker jim vlada še sedaj ne dá vseučilišča na Moravskem in notranjega državnega jezika.

Novi topovi.

Vojni minister je povabil prejšnji teden delegate, da so poslušali streljanje novih topov. Pri poskusu so stali delegatje skriti

za obširnimi nasipom in gledali od blizu strel granat. V daljavi 15.000 korakov je strel iz topa zadel tarčo in prebil za njo stoječo leseno steno, da se je kar sesula. Zlasti močen je učinek razstrelnih granat, katere so se razsule na stotine posameznih strelcev, od katerih so celo posamezni pokazali zopet še dosti silno moč. Pri tem prizoru so govorili le o strašnem učinku, ki ga more povzročiti tak top.

Na Balkanu stoji pripravljeno za vojsko.

Vsak pogovor se sedaj suče o vojskah. Na Balkanu se je pričakovala na spomlad vojska, katero bi imeli začeti Rusija in Avstrija, a ker je Rus prijel Japonca, mu sedaj ni mogoče iti nad Turka. Pripravljajo pa se za vojsko druge države. Ker Turčija ni izvršila nobene preuredbe je sama kriva, da se pripravljajo na vojsko zoper njo. Najživahnejše so priprave v Bolgariji. Vojska se oborožuje s podvojeno silo. Rezerviste kličejo pod orožje, popravljajo ceste in tvorijo nove železnice. V deželo so prišli angleški delavci in inženirji, ki bodo poskrbeli, da bodo vagoni takoj na razpolago za prevažanje čet in topov. V Srbiji za enkrat še nič ne hite, ker morajo poravnati prej svoje homatije, ako hočejo kje drugje kaj opraviti. Pripravljajo pa se tudi Rumunija, ki je imela zadnji čas zaupne posvete z Avstrijo glede postopanja na Balkanu. Izmed vseh se pa še najbolj pripravlja Avstrija, da poseže med Turke in vstajnike, ako bo treba. V vojaškem skladišču v Trstu je preskrbela orožja, streljiva in obleke za 300.000 mož. Enako je pripravljeno orožje in streljivo v Kotoru in na Reki. Posebno je poskrbela za pomnožitev vojakov v Bosni. Te priprave obetajo krvav ples, ki se mora brž začeti. — Najživahnejše pa je na Balkanu samem. Vstajniki so jeli dvigati glave in se poskušati upirati. Med vstajniki in Turki je prišlo že do spopadov. Gibanje vedno narašča, število upornih se množi od dne do dne. Glava vsega dela je zopet junak Sarafov. Poleg kristjanov so se uprli tudi Arnavti in Albanci. Zlasti zadnji so posebni tiči. Do zadnjega so bili brezpogojni podaniki turškega sultana in so bili za to, da se ne dajo kristjanom nobene olajšave. Ker pa je Turčija bila prisiljena obljubiti preuredbo, so vzdignili Albanci sami orožje proti sultanu. Sultan je poslal nadnje dva bataljona vojakov, katere so pa z lahkoto premagali. Ta zmaga jim je vlila nov pogum. Po noči od 12. na 13. februarja so udrli ti Albanci v Djakovo in zažgali hiše finančnih uradnikov in napadli vladno poslopje. Turške vojske in orožnike, kolikor jih je bilo zraven, so pomorili, hiše razdejali in opustošili. Brzobjavno zvezo z zunanjim svetom

so pretrgali. Ko je sultan čul o tem, je poslal 15 bataljonov, da bi zadušili Albance. Ali ti se navzlic temu upirajo na vseh koncih in krajih. Turčija, videč kaj jo čaka, se je jela tudi gibati. Ker v Evropi nima dosti vojakov, jih prepeljava iz Male Azije in razpostavlja po nevarnih balkanskih mejah. Vse važne postojanke je že posedla. — Tako na Balkanu preži eden na drugega, in vse je pripravljeno; le sprožiti je treba, pa se bo pokadil strel in naznanil, da je vojska na Balkanu.

Rusko-Japonska vojska.

Na vzhodni strani našega sveta se je pričela pred pustom krvava vojska. Japonec je pretrgal zveze z Rusom in udaril s svojimi ladjami nad Rusa, ne da bi mu kaj napovedal vojsko. Na prvi naskok pred Port Arturjem Rus ni bil pripravljen, zato se je moral krvav umekniti, vendar pa je Japonca kmalu potisnil nazaj. Med tem časom je ladjevje neprestano naskakovalo rusko brodovje, pehotna vojska se je pa skrivaj, tako da Rus ni o tem nič vedel, utihotapljala na otok Korejo, da bi na suhi zemlji prišla Rusa. Japonske prevozne ladje so na štirih krajih vozile vojake na suho. Na enem bregu Koreje, pri Čemulpu, sta bile dve ruski ladji, in gledale, kako se utihotapljuje Japonci. Ko so Rusi opazili, da se jim ni mogoče več ustavljati, so obe ladji pri ti priči v zrak razstrelili, da bi jih ne dobili Japonci v roke. Glavna stvar Japoncu je to, da bi čim prej svoje vojske spravil čez morje na Korejo in bi tam napadel Rusa. Japonec dobro vé, da ima Rus še premalo vojakov v bližini, in da jih tudi počasi vozi od doma, ker je taka strašna dalja, zato mu skoro ne more spodleteti, ako hitro udari na Rusa. Zdaj ima Japonec na suhi zemlji na Koreji že veliko vojakov, in vozijo jih še dan na dan iz svojih brodišč Simonoseki in Moji, ki sta tako blizu Koreje, da vozijo do tja samo šest ur. Za zbirališče na Koreji so si japonske čete izbrale glavno mesto Seúl, ki ga imajo sedaj že v svojih rokah. Pot do tega mesta je Japoncem silno težka. Od morja vodi proti glavnemu mesta železnica, dolga kakih štiri-sto kilometrov, a ta še ni čisto dodelana, zato so se jo podstopili Japonci kar sedaj in jo po noči in po dnevi delajo. Ko bode ta železnica narejena, bodo imeli najkrajšo zvezo med vojaškim taborom v domovini in glavnim korejskim mestom. Poleg tega pa nagajajo Japoncem tudi domačini, Korejci, ki jih ovirajo na potu. Tako se na tem koncu polotoka zbirajo Japonci, na drugem pa Rusi. Ruske vojske vozi od doma velikan-ska sibirski železnica, ki pripelje vsak dan po kakih 10 do 12 vlakov, in jih pušča na

meji med Korejo in Mandžurijo. Ko je bilo Rusov toliko skupaj, da so bili že vstanu kaj opraviti, so jeli Japoncu ustavljati dohod na Korejo. Tako je prišlo pri Liautungu 6000 Japoncev na suho zemljo, v tistem je pa udarilo 12.000 Rusov nanje, in so jih od teh 2000 pobili. Japonec more eno divizijo vojakov prepeljati na suho v 40 ladjah, vsaka njegova ladja pelje po tisoč vojakov. Ako boče šlo Japoncu po sreči, bo do začetka marca imel zbranih na Koreji 480.000 mož. Ko se zbero, bodo maširali do reke Jalu, ki je na meji med Korejo in Mandžurijo ter tu napadli Rusa. Rusi bodo pa do tistega časa postavili komaj do 400.000 mož nasproti. Zato misli Japonec hitro udariti po Rusu in ga na prvi mah pokončati. Zakaj ako bi kaj čakal, bi Rus med tem navozil vojske, kolikor bi bilo treba, ker ima ravn o s e d e m k r a t v e č v o j a k o v kot Japonec. Do konca marca boče navozil Rus od doma toliko vojakov, kolikor jih ima Japonec vseh skupaj, do konca aprila jih pa spravi nabojišče lahko že 100.000 več. Ruska vojska, ako je Japonec prej ne napade, se bo razvrstila med Vladivastokom in Port Arturjem, tako da bo imela ob krajeh močna ladjišča, imajoča trdne ruske postojanke, in bo silila vedno naprej, da bi tako Japonca obkolila od vseh strani in ga zajela. Rusi sami od sebe, ako jih ne bodo izzivali Japonci, še dalje časa ne bodo začeli vojske, prej ne, dokler ne bodo imeli vsaj pol več vojakov skupaj kot Japonci. — Posameznih prask na suhem do sedaj še ni bilo dosti. Ali nekaterikrat so se Rusi že umeknili, ker dosedaj še ne marajo pokazati vse svoje moči. Ladije sedaj nekaj časa niso imele veliko opraviti. Po prvih sunkih, ki so se godili večinoma na ladjah, ladje sedaj mirujejo. Rusi so imeli v Vladivastoku pri kraju brodovje zamrznjeno in so morali presekat led po morju, da so prišli na odprto morje. Ko so se tako ledu oprostili, so jih čakale japonske ladje v Japonskem morju, ali Rusi so se obrnili po ožini Tsugaru na otok Jeso in bombardirali mesto Hakodate, ki so ga poškodovali in zažgali. Od tam pa so se obrnili zopet v Port Artur in Vladivastok, in čakajo pri kraju, dokler ne pridejo še druge ruske ladje, ki plovejo sedaj iz Evrope. Ako se posreči vsem ruskim ladjam združiti, se ne bodo ustrašile nobenega sovražnika in bodo udarile, če bo treba, kar naravnost na Tokio, glavno japonsko mesto. — Japonci pa s svojimi ladjami nekaj časa za voljo tega niso rogovilili, ker vozijo vojake čez morje na Korejo, in se za to nimajo časa vojskovati na morju.

A ta mir ni trajal dolgo. Dne 23. febr. so Japonci sklenili zopet napasti Port Artur. Kakor prvič so delali zvijsko in zavratno. Bila je temna noč, nobene zvezde nikjer, vse

črno in temno. Tedaj so Japonci s štirimi torpedovkami in z več starimi parniki tiho jadrati proti Port Arturju. Njih načrt je bil ta: stare parnike so hoteli potopiti ob vходу v pristanišče, da ga zamaše. Tako bi bilo rusko brodovje v pristanu zaprto in ne bi moglo vun. Vmes so pa hoteli položiti vse polno skritih podvodnih min in zalog razstreliva. Ko bi si bile ruske ladje začele delati gaz skozi ta zamašek, bi bile ob teh minah druga za drugo zletele v zrak. Jako zvit načrt! Ko bi se bil posrečil, bi bili Rusi ob portartursko brodovje, in Japonci bi bili od druge strani začeli oblegati trdnjavo. A ta načrt se je vsled ruske pazljivosti pone-srečil. Bila je prva ura popolnoči, ko dospó Japonci do pristanišča in mislijo začeti svoje vražje delo. Ravno ob vходу v pristan je pa ležala velika ruska oklopnica „Retvizan“. Izučena po prvem japonskem napadu, je bila to pot pazljiva. Ko je zaslutila sovražnika blizu, so takoj začeli grmeti tudi njeni topovi. Prišle so še druge ruske bojne ladje in topovi s trdnjave so krepko podpirali ta divji koncert. Do 4. ure zjutraj je trajal boj. Šele ko je zasvetil dan, se je videl uspeh strašne kanonade: Vsi štirje parniki so se potopili, ena torpedovka je vtonila, ena je obležala na obrežju, dve sta pa komaj ušli vun na prosto morje. Japonski napad se torej ni posrečil.

A Japonci delajo po svojem načrtu do-sledno dalje. Njih načrt je sledeči:

Na jugu bočejo vzeti Port Artur. To je glavni namen vse borbe. Zato ga morajo odrezati od Mandžurije. V treh črtah se mo-raj o torej vršiti napadi: Na jugu mora mor-narica prodreti v portartursko pristanišče. Na severu mora pa armada zasati pokrajino Liautung med Port Arturjem, da pritise na kopnem nanj. Hkrati pa se mora še tretji bojni oddelek od vzhoda pomikati naravnost v sredo Mandžurije, da Ruse napade v njih glavnem taborišču.

To je vojni načrt, po katerem se dela dan na dan. Japonci morajo imeti morje prosto, da izkrcavajo vojaštvo na Koreji. Zato so na zvit, prav mongolski način izkušali rusko brodovje zakleniti noter v port-artursko pristanišče, da ne bi moglo vun. Najprej so ga hoteli razdejati; ko so videli, da tega ne morejo, so sklenili da ga noter zabijejo.

To je namen neprestanega napadanja na Port Artur, ki se skoro vsak dan ponavlja. Ko pišemo te vrstice, nam prihaja poročilo, da so Japonci že četrtrič napadli Ruse v Port Arturju.

Istina je, da Rusi ne morejo na morju poskrbeti za varnost svojih prevoznih par-nikov. V Ameriki so naročili mnogo mesa za vojake. Japonci izvedo iz San Franc'sca za vsak parnik, ki odpluje proti Aziji. Po

šljejo mu nasproti bojno ladjo, ga vzamejo in se polaste blaga. Tako so pred kratkim vzeli celo ladjo polno posušenega mesa.

Tudi izkrcavanje japonskih vojakov hitro napreduje, ker ga ne more zabraniti ruska mornarica.

Za Japonce je ugodno dalje to, da so Korejci na njihovi strani. Tudi Kitajci v Mandžuriji drže bolj z Japonci, in Rusija ima veliko težavo, da obdrži z grečnjami Kitajsko nevtrajno, katero Japonci in Angleži bujskajo v boj proti Rusiji.

Rusija bo zmagala, ker ima v svojem cesarstvu in neštetem prebivalstvu neizčrpljiv vir novih sil — a morda šele čez dolgo časa. S kakimi velikanskimi težavami se vrši prevažanje vojaštva in vojnih priprav skozi Mandžurijo! Ko ne bi bilo sibirske železnice, bi bila vojska sploh nemogoča za Rusijo. Zato pa so vse nakane njenih nasprotnikov naperjene na to, da razrušijo železnico.

Rusi so sibirsko železnico zavarovali, kar so le mogli. Na vsako miljo je postavljen stolp, in na njem preži 30 vojakov in brez prizanašanja odstranja vsako sumljivo osebo od tira.

Vrhovni morski poveljnik Kuropatkin je rekel, da bo vojaka trajala morda osem do deset mesecev. Rusi so vse storili, pravi Kuropatkin, da ne bo nobeden Japonec, ki je stopil na azijska tla v vojski proti Rusom, videl domovine.

Ob reki Jalu je na obeh straneh več vojaških oddelkov. Vendar odločilne bitke ne bo prej, dokler Rusi ne dobé zadostnega števila vojakov iz Evrope. Tudi ruske bojne ladje čakajo pri sueškem prekopu svojih tovarišic, ki plovejo za njimi, da se potem skupno podajo na azijsko bojišče. Kakor vidite, se ves bojni ples šele začinja.

Koliko velja vojska?

Dandanes velja vsak vojak v vojski po 15 kron na dan. Rusi imajo po tem takem, ki imajo v Mandžuriji že sedaj čez 350.000 vojakov, vsak dan 4,250.000krat stroškov za vojake. Japonce pa velja, ker imajo že več vojakov na zbirališču, še veliko več. Vendar pa še to ni take sile, ako pomislimo, da je Angleže stala burska vojska okoli 6 milijard kron, t. j. okoli 6 tisoč milijonov. Pred tridesetimi leti je v vojnem času veljal vojak le po 10 kron na dan; toliko so poskočile potrebe. Poleg te izgube pa padejo v vojski kurzi po borzah, in tako imajo vrednostni papirji, ki so imeli n. pr. prej po 100 kron vrednosti, sedaj komaj po 90 ali 80 kron vrednosti.

Ruska in Angleška v Tibetu.

Angleška videč, da je Rusija zapletena v vzhodu v boj, nagaja sedaj iz nevoščljivi-

vosti v Tibetu Rusiji. Ali Rus se ne zmeni za vojake, ker jih ima dosti, zato je dobil ruski generalni oblastnik v Turkestanu, na Tibetovi meji, ukaz, naj pripravi čete ter naj takoj, ako Angleži ne bodo mirovali, stopi na prste. Rusi imajo Afganistan, Pamirsko visoko planoto in mislijo že več let sem dobiti tudi Tibet. Za to deželo se poganja tudi Anglež; poroča se, da se Rusi zadnji čas prav resno pripravljajo za boj proti Angležem, katere imajo že več let v želodcu, ker jim povsod delajo sitnosti, kjer le morejo.

LISTEK.

Mož beseda.

France Globelnik je preživel svojih 35 let srečno. Z ženo nista imela sicer na kupu denarja, a imela sta — in to je še največ vredno — glavo na pravem koncu in pa delavne roke. On je bil dober mizar, znan daleč na okoli; ona pa je bila umna gospodinja. Že sta popolnoma plačala hišico, ki sta jo kupila pred petimi leti in že sta imela par kronic v hranilnici. Obetala se jima je lepa prihodnost, kar jo je zavozil France in sicer hudo, prehudo, rekel bi skoraj popolnoma zavozil. To pa je prišlo takole.

Nasproti Francetove hišice je imel stari Bogataj gostilno. Ta pa je predlanskim umrl in zapustil vse stričniku Jožetu. Stričnik Jože pa je bil mnenja, da taka „podrtija“ ni prav nič podobna gostilni in ker mu stric ni zapustil samo poslopja, ampak s poslopjem tudi polno nogavico „cvackar“ in pa ene bukvice — hudobni jeziki so pravili, da so bile hranilnične — je podrl Jože hišo do tal in začel zidati na novo. France kot najboljši in najpametnejši delavec je dobil vsa mizarska dela. In za tako gostilniško opravilo jih ni bilo malo. France je bil že preračunal, koliko mu bo ostalo čistega, kajti z Jožetom sta se zmenila kar za čez. Res, 200 K, lep denar; a boljše bi bilo, da bi jih ne bil France nikdar zaslužil. Ko je France delal mlademu Bogataju opravilo za hišo, moral je večkrat po opravljenih tjakaj. Bogataj pa, ki je bil zvit in premeten kakor lisjak, je večkrat prinesel Francetu kozarec vina. Da se ga ni branil, je umevno in ker tudi France ni mogel biti toliko umazan, je tudi on dal skoraj navadno za par kozarcev. To ni bilo pač nič napačnega, saj ga je zaslužil s pridnim delom; a slabo je bilo to, da se je France tako polagoma privadil pijači. Ko je izvršil vsa mizarska dela, je bil pri Bogataju „likof“. Pili so in pili, dokler se niso upijanili. Prvi korak je bil storjen. France je zahajal redno

vsak večer k Bogataju, ki ga je znal z mačjo pretkanostjo vedno bolj zvaobljati v svoje mreže. France je vedno bolj pil, za delo je vedno manj maral, delal je le še takrat, kadar ni imel nobenega cvenka za pijačo. Stari naročniki so mu grozili, da ga opuste, da ne bodo dajali nič več dela, a France se že ni več zmenil za take grožnje. Opustili so ga do malega vsi. Ostalo jih je samo še par, a nazadnje so ga opustili še ti, ko so videli, da se briga samo še za frakelj. Pri Globelniku se je v dveh letih mnogo izpremenilo. Poprej lepa, snažna hišica — sedaj „bajta“, ki že od zunaj jasno priča, da v nji gospodarji revščina — v oknih manjka šip, špranje so zadelane z mahom ali pa s cunjami. Notri pa sedi v kotu pri peči mati z dvema otrokoma upadlih in bledih lic — povsod dokaz revščine in bede.

Bilo je že pozno v noč. Globelnik je čez dan nekaj pomagal pri Bogataju, doma so ga pa težko čakali, vedeli so, da pride pijan, in ker so vedeli, da takrat razsaja, zato so molili. Kmalu je prišel, in res popolnoma pijan. Komaj je stopil v hišo, že se je zvalil na klop in obležal. In to se je ponavljalo vedno, kadar je imel kak krajcar. O nesrečno žganje, koliko rodbinam uničiš srečo!

Drugi dan je Globelnik takoj zjutraj odšel k Bogataju, da „odere piko“. Če ga je bilo prejšnji večer čez mero in preveč, potem ga je moral drugo jutro na tešče. Vrnil se je takoj, šel v svojo nekdanjo delavnico in se zaril v slamo. A dolgo ni mogel spati, preveč ga je bolela glava. Ko so ga zbudili, slišal je klepetavo sosedo: „Alo, Francelj in Tonček, ali mi ne gresta v hišo? Ali vama že nisem rekla dostikrat, da se s tema raztrganima otrokoma pijanca ne smeta okolu vlačiti?“ Jok je pričal, da sta jih Francelj in Tonček dobila.

Globelnik pa je še slišal pogovor med lastnima otrokoma; „Zakaj je ta soseda tako huda na naju, in naju zmerja. Saj si prizadevava, da ne žaliva nikogar. Kaj moreva, če so oče — — —?“ in otroka sta pričela glasno jokati.

„Pojdi, greva v hišo“, je dejala starejša „bomo z mamom molili, da oče nehajo piti. Saj nas bo Bog gotovo uslišal“; in jokaje sta odšla v hišo.

Globelnik si je mel oči. „Tako globoko je že padel? Ljudje že zmerjajo njegove otroke in kažejo s prstom za njimi. Saj so otroci in žena nedolžni — —“. Hipoma je bil popolnoma trezen. Ni dolgo premišljal. Jasno mu je bilo v hipu, da tako življenje ni dostojno človeka. Sramoval se je samega sebe in se čudil, kako je mogel pasti tako globoko. Sklep je bil kmalu storjen. Odšel je k Slivarju, ki je ravno pričel zidati hišo.

„Slivar, dajte mi dela! Zagotavljam vas, da je zdrknila danes zjutraj zadnja kapljica one peklenske pijače po mojem grlu. Kaj me tako čudno gledate? Dobro vem, kaj govorim, saj sem trezen in pri pameti tudi. Verjemite mi in nikar me ne izprašujte po vzrokih! Ali mi hočete dati dela?“

„Človek, ali govorite resno, ali se mislite le norčevati iz mene?“

„Govorim resno in sicer tako resno, da če bi imel izbirati med smrtjo in gostilno, da bi rajši umrl kakor pa šel v gostilno. Verjemite mi in usmilito se me ter mi dajte dela, saj za en dan. Če vam ne bom delal povšeči, pa mi ga jutri ne dajte nič več.“

Dobil je delo. Delal je ves dan na vse moči. Zvečer je prosil gospodarja, če mu hoče dati jedno krono. Dobil jo je, četudi ga je Slivar malo po strani pogledal, kakor bi hotel reči: „Pazi, da se ne napiješ, če ne, ne dobiš jutri dela.“ A Globelnik je držal besedo. Odšel je domov. Žena se je čudila, ko ga je videla, da prihaja trezen. Bila je prepričana, da bo prišel pozno v noč zopet popolnoma pijan, a sedaj? Kmalu je bil tukaj. „Na, tukaj imaš eno krono, da boš jutri lahko kaj kupila za v usta.“ Žena je strmela. Kaj takega se ji že ni pripetilo dve leti. „Kaj je to? Žganja ni pil — denar je imel — ali je to morda začetek novega življenja? Saj je to nemogoče, kolikokrat ji je že obljubljal a nikdar držal?“ Novo upanje se je vzbudilo v njenem srcu — ali kaj, po večerji je on vstal, vzel klobuk in odšel? Rekel je sicer, da se kmalu vrne, a kolikokrat ji je že obljubil — a ni ga bilo! Počasi so minevale minute, četrt ure ji je bil dolg kakor navadno ena ura, minulo je pol ure — kar je začela Globelnica korake. Da res bil je on! Prvikrat je držal besedo! Ni se mogel premagovati; povedal je vse, povedal tudi da one peklenske pijače ne pokusi nikdar več. Držal je besedo. Minil je teden. Drugi teden Globelnik ni več služil za težaka, ampak delal je v svoji delavnici. Dobil je zopet za vso hišo mizarska dela in ta zaslužek mu je prinesel božji blagoslov. Naročniki so se množili, kmalu je imel dela zopet čez glavo, ljudje so ga zopet spoštovali, še bolj kakor preje, ker je ostal — mož beseda!

Junaška Makedonka.

V burni noči, v grozni noči, prebledel je zvezdic zbor, mnogi makedonski koči zažarel polnočni zor.

Kakor srna v gore skalne, Makedonka, glej, beži, varnosti nikjer ni stalne: turška zver povsod preži.

Veli lici gladne reve
močijo grenke solzé,
oj, nebo, zakaj te dneve
utopilo si v gorjé?

Preko ram jo puška bije,
ki jo brani pred zverjô,
na rokah otrok upije . . .
oj, bežanje je mučnô!

In za njo drve Turčini,
nikdar jim ne bo ušla —
tu na skalnati strmini
trese revica se vsa —

lice ji je prebledelo,
ustnice strahu drhté,
moč zapušča osamelo,
silno bije ji srce.

Steza se pred njo zožuje
in tik nje zijá prepad,
k sebi dete stiska huje,
k sebi stiska svoj zaklad.

Ni rešitve . . . k tlom se stisne,
puško težko nasloní,
dvakrat hitro se zablisne —
turška kletev zaorí!

In prepad požre Turčina,
kot požre zverina plen.
Prosta zopet je strmina,
mir kaljeni zadobljen!

M—e.

Posledice pijančevanja.

Slavni slikar Leonardo da Vinci je slikal zadnjo večerjo; več let je imel dela ž njo. Zastoj je iskal pripraven vzor za Zveličarjev obraz. Slučajno pa vidi nekoč v neki Rimski cerkvi pevca, kojega obraz se mu zdi pripraven vzor za Kristusa na sliki. Peter Bandinelli se je dal umetniku preprositi in sedel mu je. Mnogo let je Leonardo da Vinci izdeloval svojo sliko. Vsi apostoli so bili že slikani, le za Juda Iškarijota ni še imel vzora. Hodi torej po Rimskih ulicah proučujoč razne obraze, ki jih je videl. Čez dolgo je našel pravega. Na uličnem vogalu je stal razcapan berač, kojega zopern obraz se mu je zdel pripraven vzor za nesrečnega izdajalca. Berač je koj pripravljen, iti z umetnikom. Ko ga pa v delavnici umetnik natančneje ogleduje, pade mu čopič iz rok. Kajti ta berač z zopernim obrazom je bil Peter Bandinelli, isti, kojega plemenito in lepo obličje se je žarilo na sliki. Kako je pa postal tako zoprnega obličja? — Udal se je pijači, padal vedno bolj globoko, nazadnje postal pijanec in igralec. Glejte, kaj dela pijančevanje!

V petih minutah.

Se ni dolgo temu kar je začetkom šolskega leta na neki učilnici visok gospod mladeniče takole nagovoril: „Povabilo se me je. da naj vam kaj govorim, toda le 5 minut. V 5 minutah se ne dá veliko povedati, pač pa veliko storiti; v tem času se lahko počge mesto, uniči ladija, pogubi duša. Zmota enega trenutka lahko provzroči nesrečo, ki se mora obžalovati celo življenje. Ako to dobro pojmite

tedaj lahko svojo nalogo končam v eni, namesto v petih minutah. Ako vas napade kedaj skušnjava, da bi komu storili krivico, spomnite se, da v petih minutah lahko zgubite dobro ime, napravite večno blaženost in provzročite prezgodnjo smrt svojega starega očeta.

Pa tudi mnogo dobrega lahko storite v petih minutah. V tem času se lahko odločite za svoj prihodnji, za vas časten, za človeštvo koristen poklic. Od te stanovske izvolitve, ki se izvrši v petih minutah, je zavisno celo naše prihodnje življenje. Ravnajte previdno z vinarji; kronice se bodo potem že same varovale; dobro porablajte minute, in ure bodo vaše. Pisal sem malo knjigo na ta način, da sem porabil one trenutke, ko sem moral čakati pri obedu na drugo jed. Le par besed ali vrst sem pisal obenem obedovanju. Končno pa je bila knjiga gotova. En teden je, odkar je objavljena in že sem bral, da se je nekdo spreobrnil po njej. Za spisovanje te knjige nisem rabil niti minute, ker čas, ob katerem sem jo spisaval, je bil odločen drugemu opravilu. Ako porabite vsako jutro in vsak večer le pet minut, naučite se lahko kakega tujega jezika. Ako svoj čas porabite na popisani način, naučili se boste še pred vstopom v moško dobo vse moderne jezike. Minute so dražje, kakor biseri; kajti deli so vašega življenja; d mantne stopnice so do modrosti, do bogastva, do koristnosti; dá lestvice so v nebesa.

Ni treba petih minut in izvrši se lahko kako dobro delo; in če izvršite vsaki dan le eno, dosegli boste tukaj čast, tam pa večno slavo.“

Razgled po domovini.

Umril je č. g. Jurij Dolžan, župnik v Vodicach v Istri. Rojen je bil leta 1862 na Kranjskem, v duhovnika posvečen l. 1885. N. v m. p.!

Župnijo Dragatuš je dobil ondotni župni administrator g. Jožef Novak.

Umril je 18. februarja po daljši bolezni č. g. A. Jug, vikar v Sovodnjah na Goriškem. Rojen je bil l. 1847. v Solkanu. Naj v miru počiva!

† P. Irenej Pokorn. V Skofji Loki je dné 16. februarja umrl kapucin P. Irenej Pokorn. P. Irenej je bil pobožen, preprost in skromen redovnik, zato pa so ga tudi vsi spoštovali in ljubili. N. v m. p.!

Desetletnica slov. katol. akađem. društva „Danice“. Letos bo preteklo deset let, odkar so je ustanovilo slov. katoliško akađem. društvo „Danica“. Kakor čujemo,

namerava „Danica“ to obletnico praznovati meseca avgusta t. l. v Ljubljani kar najslovesneje. Na to opozarjamo že sedaj vse, ki se zanimajo za slovensko katoliško akademično mladino.

Ali ste že naročili „Bogoljuba“? Že pred novim letom smo priporočili naročavanje na ta naš bratski list, sedaj po novem letu pa to še z ložjim srcem storimo, zakaj list je po novem letu res lep. Ali ste ga že videli v njegovem novem rumenem kožuhu? Kdor ga vidi, vsak ga hvali! Pa tudi branje je lepo. Posebno zanimiv je popis življenja sv. očeta Pija X. Vsak veren katoličan naj bi poznal življenje in delovanje svojega očeta — papeža. Kaj prijetno se tudi bere, kar je pisanega Marijinim družabnikom; zato naj bi ga zlasti ti naročali in razširjali. Seveda pisan je za vse dobre ljudi brez razločka.

„Malo jesti pa malo piti, to je pol življenja“, so časih rekli. Mi pa pravimo: Malo svetnega pa malo svetega berila, to je pol življenja za krščanskega Slovenca. — Napređovati moramo toliko, da bo vsaka krščanska slovenska hiša imela en političen in en cerkveni časnik. Potem bo naše ljudstvo dobro poučeno in dobro preskrbljeno. Zató naročujte priporočajte in berite lepega „Bogoljuba“!

Dolenjske novice.

Iz Belokrajine.

† Naši časopisi. Tudi pri nas v Starem trgu smo se slednjič venderle malo zganili in se malo vzbudili po dolgem spanju nebriznosti. V našo faro prihaja okrog 60 „Domo-

ljubov“, 25 „Bogoljubov“ in še nekaj drugih različnih časopisov. Samo na sebi to sicer ni veliko, a dosti je, če se pomisli, da je bil lansko leto le jeden sam naročnik na „Domoljub“; „Bogoljub“ bil je popolno nepoznan. — Zelo nas razveseljuje „Domoljub“; in takoj prve došle številke „Bogoljuba“ so imele nenavadno veliko vspeha. Bogu bodi hvala za to milost! Prav po nepotrebnem pa prihaja iz „rajha“ (iz Nemškega) nekaj nemških časopisov. Gospodje „havsirarji“, čemu neki to? Berite raje dobre domače časopise; in te podpirajte! Vedite, da to ni nič bolj „nobel“, če ste naročeni na te nemške „cunje“, katerih morda celo ne berete in prav ne razumete. Če tudi vi znate nemško brati, pa vedite, da na Nemškem zna vsako otroče, da celo „beboi“ in „tepci“ nemško. Zatorej niste vi nič bolj „nobel“. Odločen Slovenec biti, to mora biti tudi vaš ponos!

† **Vodovoda** ne dobimo v starotrški okolici, tako se čuje od neke gotove strani. Zakaj ne? Kdo je vzrok? Naša počasnost in pa liberalni župan s svojim odborom. Država in dežela sta bile pripravljene dati za stroške celih 70%; le 30% bi padlo na občino. Dasi bi bili tako izvanredno veliko dospevali država in dežela, je bilo liberalnemu odboru še vse preveč. Toliko časa je odgovor na to ponudbo države in dežele zadrževal, da je obrok potekel. — Župan in občinski odbor naj bi bil jim pritril za enkrat. S časom bi se bila morda še kako izvanredna podpora dobila — vodovod bi imeli. Sedaj pa je vsa stvar za dolgo časa pokopana.

† **Liberalne obljube.** Naši kmetje, ki so večinoma liberalno volili, še vedno pričakujejo, kdaj jim bodo liberalci one obljube spolnili, ki so jim jih delali za časa volitev. Obljubljali so jim vodovod, cesto na Hrvaško, podporo pri gospodarstvu, itd., a sedaj ni nikogar, ki bi spolnil dane obljube. Seveda, liberalci hitro vse obljubijo, ne spolnijo pa prav ničesar. Kmetje zapomnite si to dobro za prihodnjic! Pri prihodnjih volitvah vas bodo hoteli zopet „farbati“ in slepiti s takimi obljubami.

† **Župna cerkev.** Spomladi se bode popravljala naša zapuščena župna cerkev v Starem trgu. Je pač že čas. Tudi Bog mora vsaj dostojno stanovanje imeti med nami. Žali Bog, da se za križev pot nihče ne zmeni. Res žalostno je, da v župni cerkvi, v fari, kjer je 3500 duš, ni križevega pota. Tudi stare orglje, ki cvilijo kakor hripav maček, in mehovi, ki zdihujejo kot nadušljiv stavec — bodo ostale.

† **Kaj vse učiteljem ni všeč.** V spomin petdesetletnice razglašenja Brezmadežnega spočetja Device Marije je razdelil med šolsko mladino starotrško gosp. katehet svetinjice

Brezmadežnega Spočetja, a to zelo bode v oči našega izredno liberalnega nadučitelja. O tem vedo otroci več povedati.

† **Očitna zveza.** Gosp. Lapajne v Krškem je v zvezi z gospodi, ki so dosedaj imeli opraviti pri prvi dolenski posojilnici. Te ljudi je še g. Lapajne pred kratkim kadil in tudi hvalil prvo dolensko posojilnico. A on tega danes noče povedati, da so se pošteni Metličani naveličali — molčati in da danes govore pred sodiščem o posojilnici in o zanimivostih, katere so vredne kazni. Zato tudi noče g. Lapajne poročati, da ljudje vzdigujejo vloge pri prvi dolenski posojilnici in da nosijo v „Hranilnico in posojilnico“, čez katero pa je g. Lapajne že „majhno“ pogodrnjal. No pa naj bode kakor že — ljudje v Metliki in zunaj Metlike hočejo imeti red pri posojilnici v mestni hiši in upajo, da stvar ne zaspi pri sodišču, kar se je pa baje od gotove osebe na Belokranjskem že reklo.

† **„Celih 29 let niso pregledali računov v prvi dolenski posojilnici v Metliki, čeprav je veliko ljudi notri, meni pa vsako leto računajo moje krajcarje, ko sem že več kot 29 let star.“** — „Znaš ti Marko, nad teboj ima vsak škric oblast — ali nad mestno hišo ima pa oblast nekdo drugi — ne cesar — in pa tisti, ki igrajo pustne šeme.

„**Ali res?**“ Kaj? Znaš, da so mi Fleiš manov ata v roko segli, ko sem bil v maškarah in smo plesali pred mestno cerkvijo in smo bili za kondukterja. Skoda, da še oni niso šli za šemo. No pa so bili tako med nami. Živio šeme! Živela železnica in pa ples! Na svidenje drugo leto!

† **V Semliču** je Mica Bajec stara že 98 let, pa je še krepka.

† **Stekel pes** je v Črnomlju, Adlešičih in okolici oklal šest oseb, katere so že peljali na Dunaj. Po vsej Belokrajini je pasja z a p r t i j a in pa še ena druga! Živeli liberalci!

† **Dobljiška bajka.** Iz nedavne preteklosti je ohraniti širnemu svetu mična bajka. Zanimiva bo zlasti Belokranjcem. Kraj, kjer se je dogodila, od novodobne omike ni še nič oblizan — ljudje se držijo še stare navade, da držijo s cerkvijo, z domom in cesarjem. Pred nekaj časa pa vzroji pri nas neki bivši ameriški štacunar — mal, domišljav možicelj, male postave, pa velike skušnjaje. Hotel je ljudi, kakor se je bliskoma razneslo po tem kraju, politirati z neko „polturo“, če smo prav slišali. Ljudje so se prestrašili — to vendar ne gre, da bi nas kdo politiral, kakor bi ravno hotel. Dobra mora pa vse eno biti, on se je bil z njo politiral in zdaj je tako presukan, navihan in iznajdljiv, da je n. pr. mlad sodnik, mlad kapelan, mlad učitelj proti njemu taka ničla, da bi lahko cel svet letel skozi njo in se

ne bi zadel ob njene obroče. Te copernije se je baje naučil iz neke knjige — zanjo je zvedel menda še v Ameriki — slišali smo, da se ji pravi Trnoljub. Pokazal se je že večkrat mojstra v „tej novi kunšti“ — lotil se je že nekaj ljudi — bilo so to berači, ki se rajše puste — pa bolelo jih je — iz očí so padale debele solze, znamenje — da jih obla s koščeni pestmi novi mojster. Drugi se pa niso pustili, dasi je tudi na drugih poskušal. „Čakajte“ si misli, „tudi vi se boste radi dali. Vaš „rihtar“ bom, pa imate zvezane roke. To moram biti — naj gre tudi kravica iz štalice.“ En sod smodnika je tudi kupil, pa rumenega, je že v Ameriki zvedel, da je ta najboljša vrste — z njim, ki zlasti v glavo dobro zadene — je nalovil nekaj zajcev, s temi se loti leva, češ, jaz bom sedaj kraljeval, to bodo pa moji novi ministri. Pa koj se oglasi jih sto, le ta nam županil ne bo. Kravica je šla iz hleva — zajci so jo pobrali v svoje brloge: lovec, pa mesto da bi sedel na sodnem stolu, bo sodniku in pomočnikom brisal prah, pa menda še tega mu ne bodo pustili.

† **Okuril jo bo s tisto polturo in z rumenim smodnikom tje čez Gorjance, čez hribe, doline in širno morje v Ameriko, le malo bolj kunšten in pa malo lepše manire. Tam se misli preleviti in novo življenje začeti.**

Iz Št. Rupertske-mokronoške doline.

† **Klerikalni Mokronog.** — „Si nočemo rok umazati“ — so rekli mokronoški trgovci, ko so jim ponudili „Slov. Narod“ v razprodajo — Moška taka beseda!

† **Vroč srce** ima Zupančič na Rakovniku, ko pošilja volivcem ljubezniva pisma, naj bi pri občinskih volitvah strli klerikalnega zmaja. — Možje! Pustite litre in jance, pa hajdite kakor en mož k volitvi za našo stran, da boste Zupančičevo vročino pogasili!

† **V tolažbo** liberalni škodoželjnosti boji povedano: Hranilnica in posojilnica v Št. Rupertu je imela leta 1903 prejemkov 47.670 K, izdatkov 47.449 K, torej 95.119 K letnega prometa.

† **Velik magnet** ima v zimskem času loterija na Mirni. Ljudem se veliko sanja, pa malo uresniči.

† **Snaga in red v kmečki hiši** je bilo letošnje drugo predavanje v kat. izobraževalnem društvu na Mirni. — Govoril je ustanovni član Josip Zidar iz Sotle.

† **V Egiptu** so neki veliko boljše ceste nego od Mokronoga do Šmarjete. — Išče se načelnik cestnega odbora.

† **Rokorbe in divje koncerte** brez vstopnine lahko slišiš in vidiš vsaki večer v mokronoškem trgu. Za spremembo se včasih

kar celo noč ongavijo. — Ne sliši nič, ne vidi nič — slavna trška policija.

† **Mirničani** jo dobro režejo. — Naročili so si letos 5 „Slovencev“ in okrog 70 „Domoljubov“. — Prav tako! Samo eden dela skazo in brez „Rodoljuba“ živeti ne more. Naj bi se tudi ta kmalu spametoval!

† **Ubožni denar** občinske blagajne v Št. Rupertu šegače liberalne pajdaše. — Povemo vam: Doslej se je vedno pošteno in v dobrodelne namene izkoriščal. — Pa ne

novca, potem pa legel in umrl. — Mir njegovi duši!

† **Drugi posebni novice** ni. Samo tak mrzel veter brije po naši dolini, da so v Št. Rupertu kar tri štacune „zamrzile“.

† **Opomba uredništva:** Temu novičarju je ime Kajti-mar. — S tem je ustrezno radovednosti mnogoterih.

Iz litijskega okraja.

† **Utonil** je v potoku Mlinšici (fara

šici in denar pobral. Tretje ni mogel odpreti. Popoldne ob dveh ga je imel že orožnik. Izdal ga je kovčeg, ki ga je pozabil v klopi. V njem je bil kos sukna od haveloka, katerega je prejšnji dan ukradel v Litiji. Ker mu je bil predolg, ga je odrezal. Zadnja dva meseca je bil Steiner že tretjič kaznovan.

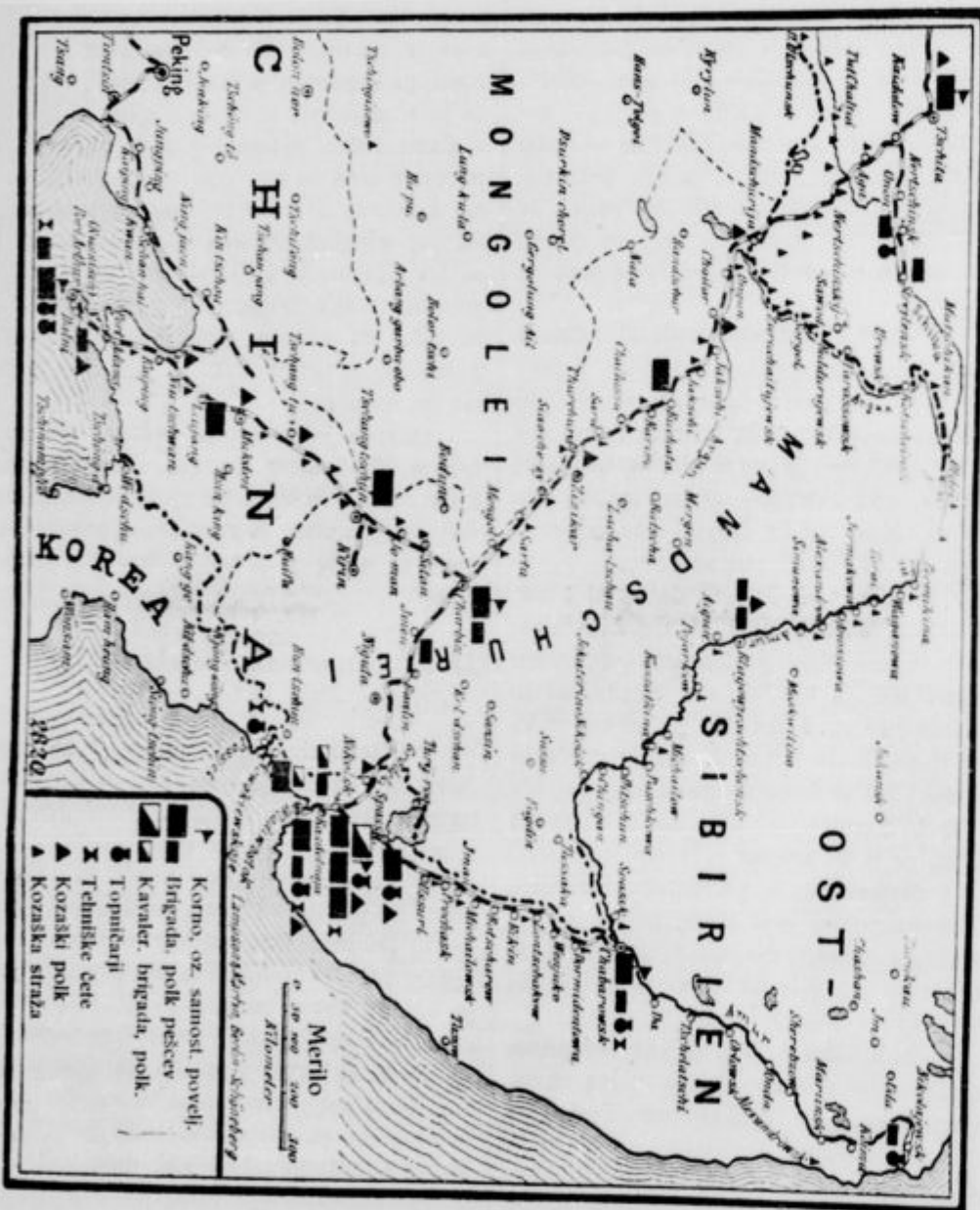
† **Iz Polšnika** se nam poroča o samih nesrečah. V nedeljo (7. febr.) proti večeru se je pri nas izgubila nad 80 let stara vdova Elizabeta Dolanec, rojena Vozelj. Domači so mislili, da je s kom šla, ali kje ostala. V sredo začno povsod iskati v bližini, a najdejo jo šele v petek (12. febr.) popoldne tam gori v Špegi pod malo smrečico mrtvo. To je že tretji slučaj v naši bližini. Dne 30. novembra se je namreč ponesrečil v Šumniškem potoku Janez Dolinšek in v začetku januarja je po vodo grede umrl pri koritu božjastni Janez Medved, ki je rad žganje pil. Ravno tako je ta teden umrl daleč okrog znani berač Janez Udovič, ki je bil ves zaljubljen v to nesrečno pijačico, ki ga je tudi umorila.

† **Zagorje ob Savi.** Pri zagorskem rudniku so delavska stanovanja v silno slabem stanju. Kakor čreda v hlevu, tako jih kar po cele gručice stanuje v eni zaduhli sobi, v kateri je nečinoma največja nesnaga. Že pri delu v rudniku je nezdravno, vrh tega pa prebivanje v takih luknjah! Ni čuda, če potem delavec v kratkem času pride ob svoje najboljše moči. Čas bi že bil, da bi trboveljska premogarska družba tudi na kaj drugega začela misliti, kot edino le na svoj dobiček!

† **Na Čatežu pod Zaplazom** se je ustanovila in že posluje „Hranilnica in posojilnica“. Delokrog so jej župnije Čatež, Mirna, Trebnje, Št. Lovrenc, Primskovo in Sv. Križ. Posluje vsako nedeljo od 3—4 popoldne. Hranilne vloge sprejema od vsakogar in jih obrestuje po 4 1/2%. Posojila daje udom in sicer po 5 1/2%. Posojila se lahko tudi amortizujejo, to je da se po letih z obrestmi spleča tudi kapital. Okoličani, obračajte se nanjo, ker veliko je vredno, če imate pomoč v bližini. Že prvi mesec se je pokazalo, kako nujno potrebna je bila.

† **Presvetli gospod knez in škof** je v Zatičini dne 14. t. m. v ondotni opatijski cerkvi podelil dvema klerikom, namreč fr. Jožefu Böhm in fr. Avguštinu Kostelc red diakonata.

† **Pet krajcarjev, groš ali 10 helarjev...** Kaj je več? Iz Javorja se nam poroča: Neka žena iz Javorja je prišla v Smartno na pošto v poštni urad in prosila g. Watzaka, naj ji da eno marko za 5 kr. Poštar odgovori: „Za pet krajcarjev nimam marke, le za deset helarjev.“ — Žena: „Jaz mislim, da je vseeno pet krajcarjev, groš ali pa 10 viharjev.“ — Watzak: „Kaj boste vedeli vi neumni kmetje“. Mi neumni kmetje pravimo samo to-le: 1.) Ali sme sploh g. Watzak biti v

Ruska armada v Mandžuriji.

zamerite, če vas tudi mi za denar poprašamo: Ali je že v blagajni tistih 35 K 60 h občinskega denarja, ki so pred tremi leti hodile navskriž staremu liberalnemu županu? Če kmalu ne poveste, vas bolj na glas poprašamo!

† **Svoj konec je slutil.** — Občinski revež Jakob Končina se je pustil dne 1. februarja prevideti. Ves tisti dan je sedel doma za pečjo, o mraku si je še sam skuhal večerjo, povečerjal, spil en kozarček bri-

Dol) 16. februarja Franc Jakopič. Prejšnji dan je še hodil po hišah. Vzrok smrti je bilo nesrečno žganje.

† **Sava** je pri Litiji prejšnje dni 2-5 m nastopila nad navadno višino. Sedaj že upada.

† **Nabiralnik.** Nov poštni nabiralnik so dobili v Javorju Oskrboval bo pošto gosp. A. Rus, organist in pomožni učitelj.

† **Prijet tat.** 17. februarja popoldne je Anton Steiner, od sv. Križa pri Litiji doma, v župnijski cerkvi v Zagorju odprl dve pu-

uradu? in 2.) Ali sme nas zmerjati v c. kr. poštne uradu? Toliko za danes. Pripomnimo da g. Watzak nima pravice poštarja, ampak le njegova gospa.

† **Svoji k svojim!** Na Bregu, fare Šmartno, ima zastopstvo naše domače vzajemne zavarovalnice naš mož Florijan Pišek. Priporočamo tudi njegovo čevljarsko delavnico.

† **Prenovili in popravili** bodo slovečo božjo pot na Zaplazu. Ta božja pot je največja na Dolenjskim in mnogoobiskana. Ko bo prenovljena, bo pravi kras naši Dolenjski. Romarji, pridite o pomladnem času že k nam počastit Marijo!

† **Pristni dolenjski cviček** se še dobi na Preski, v šmartinski fari. Dober je, zdrav in po ceni. Kupci pridite semkaj!

† **Nevihta.** Zadnje čase je bilo v našem okraju obilo dežja, neviht, nekaj snega in celo toče. Izpod Kuma se nam poroča: 8. februarja predpoldne ob pol 11 je bila tod

jeve bire! O, nebo, ti se pa zmračil nad takimi hinavci...! Vse pride v „Narod“, zarotila se je šmartinska inteligenca. — Pogledajte zdaj na „njegovi“ glavi nevenljivi papirni venec! Nič ne dó, če mežnar ni nikogar brnil, zraven je bil. Saj tudi ljudem tolmači, kaki so liberalci, to je golažarji. Oni nič drugzega nočejo, kakor pravijo, da se duhovnom vzamejo dohodki, pa da se premoženje deva v „ubožno kaso“. In pa to, da bi duhovni ne imeli večje oblasti, kakor „komesija“. Tako je. Ta presneti mežnar! Sel je vesel v ječo. Hvali se, da uživa tudi notri najboljšo — vedno gostijo, čisto mirno vest.

Od Kulpe.

† **Na nos se je opekel** g. Jakovac. „Snofal“ je okoli nove posojilnice pri Fari in bil je celo sprejet v pripravljavni odbor. Toda njemu ni bilo mar za blagor

preroške karte so pa vsega davka proste. Mesto, da bi oblasti sleparijo in od ranje prepovedale, dejajo pa takim sleparicam ugodnosti. Se pač vidi, da je pri gospódi več prazne, kakor prave vere.

Z ribniške zemlje.

† **Sv. Matija led razbija**, če ga ni, ga pa nar'di. No letos ga je naredil. Pa saj mesarji, gostilničarji in otroci imajo radi led, toda znani gospódi pa takole mrzlo vreme ni po godu.

Kdor hoče denarja, naj se oglasi! Toda imeti mora na prodaj srednje zemljišče v ribniškem kraju, ne predaleč od cerkve. Kupi se tudi v enakih razmerah na Gorenjskem.

† **Župnik Voglar** še zdaj nima spomenika na sodraškem pokopališču. Hvalevredno je županstvo sodraško, ki je sklenilo pobirati v ta namen. Saj je pa tudi potrebno,

Japonski pomorski minister admiral Jamamoto.

Ruski car.

Podadmiral Togo, ki je napadel rusko brodogve pri Port Arturju.

nevihta z gromom, nalivom in snegom. Pobelilo je vse gore nad 700 m. Skazal se je spet sloveči petelin na Št. Jurskem zvoniku kot dober prerok. Gledal je v nedeljo na Polšnik: dež bo. Potem na Dole: kmalu bo dež. V pondeljek se je obrnil na Svibno: nevihta. In res je bila. Tujci, pridite gledat tega petelina!

† **Iz Šmartna pri Litiji.** Tu morda še ni bilo človeka, čegar ime bi se v par mesecih tolikrat izgovorilo, kakor mežnarjevo. Obsojen je namreč v zapor dva dni pa dve noči. Koliko veselje vlada radi tega. Pač škoda, da ni več predpust, ampak postni čas. Zapeli so stari, zažvižgali so mladi po vasi. Mežnar v „kejho!“ Gotovo so se obveselili tudi jetniški sodrugi, da dobe takega tovariša. Čemu bi se ne! V salonskih gostilnah so zazvenčale salamanderske kupe. Živimo! S pestjo ob mizo, s kozarcem v roki. Zopet je zmaga naša! Reži nam kruha iz mežnar-

ljudstva, temveč vohal je, da bi s pomočjo posojilnice dobil pošto. Toda hranilnica bo gledala, da dobi pošto g. Bauer in ne Jakovac. Da je on zdaj hud, kdo bi se čudil. Kdo pa ni hud, če se opeče in še celo na — nos.

† **Pritiskačem in oderuhom** je posojilnica trn v peti. To je pa huda reč, zlasti, ako se na nikak način ne da izdreti. Začeli bodo šepati in ljudstvo se jim bo smejala.

† **Iz Banjaloke na Krko** preselil se je nadučitelj gosp. Pirnat. Škoda ga je bilo od nas.

Iz kočevske dežele.

† **Naša vražarica** je v vsem glavarstvu najbolj znana in najumešnejša oseba. Obiske, človeške in kurje dobiva od blizu in od daleč. Pa saj ni čudo, ona vé več kakor Bog, vé namreč tudi taki stvari, ki niso nikdar bile in nikdar ne bodo. Tudi oblasti so ji naklonjene. Za vse druge karte plačati se mora visok kolek, njene

da se ohrani spomin možu, ki je čez četrto stoletja deloval v župniji.

† **Krajni šolski nadzornik** v Dolenji vasi imenovan je Pepe Mrhar. Do te časti prišel je raditega, kakor blebetajo zlobni jeziki, ker si hodi vsako jutro Gregorač pred šolo k njemu „dušo privezovat“ s palenko. Dobro zdravje!

† **Kje je vdova letošnjega Kurenta?** Odgovor: V Laščah, in sicer v osebi učitelja Engelmana. Ta učitelj je posebno na pepelnico kazal, opravljen v žensko obleko, veliko žalost za Kurentom. V mrtvaškem sprevedu nesli so na nosilih Kurenta, za njim je jokal in javkal učitelj Engelman, šolski otroci pa so si za njim šepetali: Engelman, Engelman . . . . . Sožgali so Kurenta vpričo pustnih šem, ki so predstavljali duhovnika in strežnike, ob obilni vdeležbi šolske mladine, ki je z Engelmanom vred klečala okrog gorečega Kurenta. Vpra-

šanje: Kje je bilo o k o p o s t a v e? Odgovor: Morda je dremalo vsled prejšnjega večera. Ali morda oblasti ne vidijo v takem ravnanju zasramovanja pogrebnih obredov katoliške cerkve!? Kje so zastopniki krajnega šolskega sveta? Oni imajo paziti na življenje učiteljev. Ali se morda zdi izobraženemu predsedniku krajnega šolskega sveta ravnanje učitelja Engelmana dostojno, njegovemu stanu primerno in v spodbudo medtem, ko se zdi vsem župljanom to velik škandal? Učitelj — pustna šema, to nam ne gre v glavo in zato tudi ne iz glave.

† **Postrežljiv in prijazen** je gospod zdravnik dr. Raznožnik v Laščah. Vsako nedeljo in vsak četrtek popoldne hodi v Dobropolje, da s tem prihrani ljudem pot in stroške. On ve, da zdrav človek ložej hodi, kakor bolan in revež težje plača kakor bogatin, kar ne ve vsak zdravnik.

† **Izjava.** Prejeli smo naslednjo izjavo, ki so jo kmečki posestniki v Vel. Poljanah pri Ribnici poslali svojemu župniku: Ker slišimo, da Vas liberalci blatijo po „Narodu“, Vas prosimo, zmenite se zá-nje toliko, kakor za predlanske muhe. Mi Vas tembolj spoštujemo, kolikor bolj ste liberalcem trn v peti. Le par liberalcev je v naši fari, a kdo se briga zanje? Poslušali smo Vas doslej, pa Vas bomo tudi naprej. Vi ste z nami, a mi z Vami. — Andolšek Anton, župan, Ivan Novak in Jož. Lunder, občinski svetovalci. Podpisanih je na izjavi še 29 drugih posestnikov.

Od Šmarij do Velikega Gabra.

† **Skrbno županstvo** imajo v Žalini. Lansko leto se je ob procesiji sv. Rešnjega Telesa ob mostičku čez potoček ponesrečila neka oseba in v krasni obleki kar po dolgem padla v vodo. Letos pa je županstvo že predno se prično razne procesije, ob onem mostičku napravilo nove prav močne držaje, da se v prihodnjic ne zgodi morda še kaj hujšega.

† **Oča, ne bo nič!** Katrica ne bo vaša ženka, dokler vam ne umrje ona, s katero ste se pred altarjem zvezali. Kar v katekizem pogledite in bote videli, da za vašo bolezen „ni dohtarja in ne rcnij“. Sicer pa brez zamere!

† **Višnjani pamet!** Dovolite brezplačno prostor za novo šolo, sicer je ne bo. Šola v mestu je važna za vašo trgovino. Šolski otroci so čez teden skoro edini kupovalci in znosijo v mesto mnogo drobiža za tobak rožiče, olje, riž, peresa, kamenčke itd. itd. Višnjani pamet!

† **Iz velikološke okolice.** Liberalci so povsod enaki kakor groši, katere jim deli njih glavni mojster v Ljubljani. V svesti

si, da jih pametni in zavedni možje vedno bolj puščajo na cedilu, poslušujejo se raznih zvičaj. Velikološkemu županu Pakarju je že davno odklenkala pravica županovanja, a kar noče odložiti te časti. Odlaša in odlaša z novo volitvijo že nekaj mesecev dobro vedoč, da se mu županski stolec maje na vseh nogah. Volilci vsako nedeljo nategujejo ušesa, če bo kaj, pa le ni nič. Zadnjo nedeljo smo pa vendar nekaj zvedeli. Volitev bode veliki teden in sicer veliko soboto. Zviti liberalci so jo dobro „pogrunjali“, češ, ako ta dan ne bomo zmagali, potem nikdar. Da je res tako, priča tale pogovor: „No, Lojze, zakaj si pa ravno na veliko soboto odložil?“ vpraša nek mož župana Gliho. „Veš, tebi povem, samo zato, da „farjev in klerikalcev“ ne bo zraven, ako ti pridejo vsi, sem gotovo izgubljen.“ „E jaz pa mislim, da tudi na veliko soboto ne boš več izvoljen; čul sem, da bodo tudi takrat prišli klerikalci v obilnem številu“, odgovori mu prijatelj. „Tebe res ne marajo več, ker nisi za ta posel, saj še babnice vedno upijejo nad teboj, da nisi za to. Ali se še spominjaš, kako pismo ti je ena pisala? Jaz bi ne bil rad v tvoji koži. Pusti vendar enkrat tistega nadležnega Potokarja, ki vedno lazi s svojim smrdljivim „Narodom“ po krčmah, že v miru, vsega te bo zmešal! Veš kaj, Pakar, liberalci nimate sreče.“ Gliha zgubanči čelo, nekaj zamrmra in nevoljen odide.

† **Možje volilci** iz Čateža, Trebnja in Št. Lovrenca, ki spadate pod županstvo Velika Loka, nikar ne pozabite ogledati si volilni imenik. Sedaj je vsakomu na razpolago še dober teden. Vsak naj pogleda, ako je pravilno vpisan, ako ni, se lahko pritoži na c. kr. glavarstvo. Bodite res možje, ne ustrašite se osornih in temnih pogledov županovih in njegovega pribočnika Potokarja. Saj veste, da je učitelj poglavitni namen, da bi se jim z vašimi dokladami plača zvišala. Davkov imate že čez glavo. Možje, ne pustite nikdar, da bi zagrizeni liberalci, petolizniki Tavčarjevi, gospodarili nad vami. Sramotno je to za vso obširno občino. Možje, verni katoliški narodni volilci vsi do zadnjega pojdite na volišče, če tudi veliko soboto. Pogubna načela smrdljivega in umazanega „Slov. Naroda“ ne smejo vladati med nami.

Iz Kandije pri Novem mestu.

† **Nov usmiljen brat.** Za usmiljenega brata so ga preoblekli tam v Ljubljani. Potem pa je prišel v Kandijo k Novemu mestu, da pozdravi svoje sobrate tam in svoje pacijente, ter vošči svojim sobratom potrpljenje in vstrajnost, gg. doktorjem napravi „kompliment“, svojim bolnikom pa želi brzo ozdravljenje. Torej usmiljen brat je enkrat in hodi

po kandijski bolnici in vabi ljudi vanjo. Kdo neki? — I, kdo? — „Domoljub“!

† **Prvo delo „novega brata.“** Najprej naj se „novi usmiljeni brat“ razgleda po kandijski bolnici, pregleda naj deseto letno poročilo „cesar Franc Jožefove bolnice v Kandiji“, in videl bo, kaj se pravzaprav godi v tem prelepem poslopju ob prijaznih obalnih tiho žalujoče Krke, — da, celo ona se boji motiti uboge bolnike gori na obrežju, zato tako tiho in mirno teče mimo kandijske bolnice. Lansko letno poročilo pokaže usmiljenemu bratu „Domoljubu“, da je bilo v letu 1903, sprejetih v bolnico nič manj nego 1544 bolnikov, izmed katerih se je ozdravilo celih (— ali pa zaceljenih) 1125 bolnikov, zboljšali so se 304, in le 46 jih je umrlo. Iz tega se vidi, da so imeli gg. doktorji in usmiljeni bratje ogromno dela. Zato naj jim tudi „novi brat“ nekoliko pomaga!

† **„Novi brat“ se čudi.** Najbolj se bo začudil „novi brat“, ako pogleda v operacijsko sobo, to je tam, kjer bolnike režejo in šivajo in čez nekaj dni zdrave domu pošiljajo. To vam je krasna sobana, da celo Dunaj nima enake. Imeniten zdravnik, ki ga tudi lahko vidite v Kandiji, je dejal, da ve samo še za dve enaki operacijski sobi v Evropi. V tej znameniti sobi je bilo samo v l. 1903 operiranih 503; in izmed teh se jih je 436 popolnoma ozdravelo, 23 zboljšalo. in samo 7 jih je umrlo. Notri pride bolnik z raztrganim trebuhom ali pa ga pripeljejo vsega polomljenega, ven pa ti gre čez nekaj dni pokonci, kakor fant, ki se gre ženit.

† **„Novi brat“ dela „komplimente“.** Velik „kompliment“ naj naredi novi brat „Domoljub“ kandijskima doktorjema: primariju dr. Defranceschiju in sekundariju dr. Hubadu. To sta vam prava tiča! Njima je ravno toliko bolniku odpreti trebuh in izrezati iz njega kos črevesa, kakor tebi doma za pečjo prerezati jabolko in pobrati peške iz njega. Nekemu salezijanskemu duhovniku sta izrezala skoro pol hrbta, in vendar tako čvrsto mašuje, da ga je lepo videti. Neki drugi bolnik ima že nekaj tednov odprt trebuh in čreva poleg sebe, in vendar pravijo, da bo prav gotovo ozdravel. Toda, čemu bi vse našteval? Čast, komur čast! Zatorej, dragi, ako te tišči kaj posebnega, ali če imaš kaj raztrganega v svojem notranjem, — kar v Kandijo, in čez nekaj časa boš zdrav privriskal domu!

† **„Novi brat“ oznanjuje krščansko ljubezen.** Prava ljubezen do bližnjega se nikjer tako jasno ne pokaže, nego v bolnicah. Tako tudi v Kandiji! Ko boš stopil v to pribežališče bolnih, te bo takoj prvi dan osrečil prijazen nasmeh patra prijorja, lju beznivost patra subprijorja, in skrbnost drugih usmiljenih bratov. Ti se pač res popolnoma žrtvujejo ubogemu bolniku. Zatorej pridi

brez strahu! Če imaš nad seboj kako malenkost, je boljše, da prej pismeno vprašaš, če imajo zate kaj prostora — ker bolnikov je vedno dosti, — če pa ne znaš pisati, ali pa, če imaš nad seboj kaj hudega, čemur treba hitre pomoči, pa kar urno pridi!

† „Novi brat“ gre na „biro“. Zares ogromno delo se vrši dan na dan v kandijski bolnici. A vse to stane, — stane novcev! Zato usmiljeni bratje hodijo po deželi proseč podpore. Ako kdo zasluži podpore, jo zaslužijo usmiljeni bratje. Zato tudi brat „Domoljub“ trka na dobra srca, proseč, naj se usmilijo usmiljenih bratov, ker s tem vršijo imenitno delo ljubezni do bližnjega. Gospod pa še kozarec mrzle vode ne pusti brez plačila! Kandijski bolnik.

Iz drugih krajev Dolenjske.

† Iz Boštanja ob Savi. Katol. slov. izobraževalno društvo v Boštanju lepo napreduje. V par mesecih je pristopilo društvu štirideset novih članov. V društvu je sedaj okoli sedemdeset udov. Zaradi večjega števila udov si je društvo najelo z novim letom prostorno sobo v Liparjevi hiši na Gradiču. V društveni sobi, kamor člani zahajajo pridno zlasti ob nedeljah, leži na mizi devet časopisov. Večina izmed njih v prvi vrsti „Domoljub“ prihaja v več iztisih. Poleg časopisov ima društvo na razpolago knjižnico, ki šteje nad 350 knjig. Dne 10. januarja je imelo društvo redni občni zbor, na katerem se je med drugim sklenilo, da društvo prirejaj svojim članom redno vsak mesec po eno predavanje. Tako je bilo že eno predavanje za mesec januarij. Eden izmed društvenikov je predaval o tisku, njega dobri in slabi strani. Iz zgodovine je dokazoval, da je tisk povzročil v nravnem oziru mnogo dobrega, na drugi strani pa tudi še več slabega. — V nedeljo, dne 14. t. m. pa je društvo priredilo gledališko predstavo. Predstavljal se je selska igra v treh dejanjih „Novi zvon na Krtinah ali Srečna sprava.“ Vrli mladinci so izvrstno izvršili svoje vloge na splošno zadovoljnost zbranega občinstva. Le hrabro naprej po potu edino prave krščanske izobrazbe!

Gorenjske novice.

* Poljane nad Škofjo Loko. Našim liberalcem je propadlo kmetijsko društvo postalo izvrstno orožje zoper posojilnico in hranilnico, posebno sedanji čas, ko morajo udje plačevati dopolnilne deleže, se jim dozdeva najbolj ugodna prilika za naskok na posojilnico, ker je ljudstvo že itak nekoliko razburjeno in je najbolj pripravljeno verjeti njihovim lažem, katere trosijo, češ da bo

posojilnica ravno tako propadla, kakor kmetijsko društvo. Govoriči se okoli, da bo imela hranilnica visoko izgubo pri zadruzi. Očita se ji tudi nepredvidnost, češ da je posodila ogromno svoto na neko novo stavbo, pri kateri je gotova izguba in da ima hranilnica in posojilnica vsako leto okrog 500 izgube. Vsled tega so neki tudi vloge v nevarnosti; denar varno naložiti je mogoče samo v stari ljubljanski hranilnici; ta je deželna in za varnost cela dežela garantira. Takih in enakih laži se poslužujejo naši resnice polni liberalci. Zato vas javno pozivljemo, vi nesramni zakotni obrekovalci in lažnivci: očitno nastopite in dokažite le eno svojih trditev! Z dokazi na dan, drugače vas prihodnjič s polnim imenom odkrijemo svetu in vam dokažemo, kako nesramno lažete. Najgrše pa je, da agitirate za nemško ljubljansko hranilnico, češ da je „deželna“. Pač bi se veliko lažje trdilo, da je zvezna centralna blagajna deželna, ker ima v svoji zvezi in varstvu vse naše hranilnice, katerih število je nadpoldrugisto. Te imajo svoj denar varno naložen na kmetijskih posestvih po deželi. O teh bi se lahko reklo, da dežela garantira za polno varnost hranilnih vlog. Če ne bo beganja konec, bomo druge strune napeli!

Iz Bohinjske doline.

* Veselica. Kat. slov. izobr. društvo na Boh. Bistrici je priredilo 7. febr. društveno veselico z zanimivim vspešdom. Č. g. župnik Piber, društveni predsednik, je v svojem govoru pojasnil pomen izobraževalnega društva in opisal blagodejno delovanje sv. Očeta in presv. cesarja. Nato so zapeli pevci cesarsko pesem in „Lepa naša domovina“. Sledilo je še več lepih pesem. G. Ravnik je pel ob spremljanju kitare, na to pa se je predstavljala priljubljena igra „Kmet Herod“, ki je dala vsem navzočim veliko užitka. Igralci so svoje vloge izvrstno igrali, dasiravno so šele prvič nastopili. Pevci in zlasti gg. Rabič in Markež pa so s petjem očarali ljudstvo. Bohinjci so pokazali ne le dobro voljo in veselja do lepega, ampak tudi svojo znano bohinjsko nadarjenost. Ljudje so videli v tej veselici potrebo in korist društva ter lahko spoznali, da ni tam pravo veselje, kjer se raja in uganja neumnosti, ampak, da imajo veliko več zabave na poštenih veselicah, kakoršne bode gotovo izobraževalno društvo še večkrat priredilo.

* Ball. Vse drugače je bilo na drugih veselicah na Bistrici; v mislih imamo namreč „bale“. Koliko trdo prisluženih krajcarjev izgine, koliko mladeničev se uda pijančevanju in koliko pohujšanja se dogodi. Na pustno nedeljo je bilo na Bistrici kar 10 „balov“ na en večer. Posledic teh balov kaže najlepše to, da so imeli orožniki ve-

liko posla in so drugi dan več oseb tirali skozi Štenge v Radoljico. Na petih „balih“ je prišlo menda do pretefov. Najžalostnejše se je pa vršil v neki italijanski gostilni. Dve Italijanki ste imeli sami plesati, drugi bi jih gledali med tem. Vsi razven enega so bili zadovoljni. Kmalu je nastal prepir in plesalci so se pomaknili na cesto pred gostilno, kjer se je prepir spremenil v pretep in klanje, v katerem je dobil Italijan, ki ni bil zadovoljen, da bi Italijanki sami plesali, več lahkih ran, sam pa je porinil nož Italijanu Janezu Fabriju globoko v trebuh. Prvega so odvedli orožniki v Radoljico, Fabrija pa so odpeljali smrtno nevarno ranjenega v bistriško bolnišnico, kjer je bil takoj operiran, vendar je že na pepelnico zjutraj ob pol 2 med velikimi bolečinami umrl. To je sad plesa!

* Pohujšanje. Vse to vendar ni spametovalo plesalce. Rajali so naprej in še celo rajali, ko je že na pepelnici noči zvon opominjal, da najjenja veselje in se prične resni čas štiridesetdanskega posta. Še zjutraj, ko so verni Bohinjci hiteli k službi božji, so od plesa in pijače razgreti Italijani drvili z muziko in kričanjem mimo cerkve, iz zvonika pa je v istem času oznanjeval žalostni glas mrtvaškega zvona, da leži v bolnišnici mrlič, ki je našel vzrok prezgodnje smrti na plesišču. Ljudje so se zgražali nad razuzdanostjo pritepenih tujcev. Naj bi vendar pristojne oblasti že enkrat prepovedale predpustne plesse, ki kažejo leto za letom toliko žalostnih posledic in prepovedale tudi pustne šeme, ako jim je kaj zato, da se mladina ne pohujšuje.

* Tretjo bolnišnico žel. podjetništva Chierici in Picha so otvorili na Boh. Bistrici 14. februarja.

* Koze je začel staviti zdravnik vsem prebivalcem Bohinja. Sedaj skoro gotovo ne bode nobeden več na kozah zbolel (pa bržkone zato ne, ker pri nas še nobene nevarnosti ni bilo).

* Pozor Bohinjci! Nek trgovec na Bistrici ima na svoji hiši pribito tablo, da prodaja „Slovenski Narod“, „Edinost“ in „Gorenjca“! Kdo je ta trgovec in kaj vam je storiti, povemo prihodnjič, ako ne izgine s stene omenjena tabla!

* * *

* Ponesrečil se je neki delavec v tunelu pri Hrušici. Pritisnilo ga je čez sredo. Trpel je veliko, dokler ga ni smrl rešila bolečin.

* Snega je padlo letošnjo zimo v Kranjski gori 5 m 70 cm. Toliko ga že ni padlo od l. 1870, kakor je zaznamovano na Razingerjevi gostilni Podkorenem. — Na Koprivniku je še 1'36 m snega, tudi pri sv. Križu nad Jesenicami ga imajo še veliko.

* **Plazovi** so šli s Stola; ljudja so mislili, da je potres. Največji plaz je prišel z Rjavih pečij. V nevarnosti sta bili pastirska in Valvazorjeva koča; mnogo drevja je pokončanega.

* **Velika nevarnost** preti Jesenicam. V Mirci nad Jesenicami je vsled streljanja v kamenolomu odstopila zemlja za en meter. Zato se je bati, da se lahko podsuje. V nevarnosti so hiše med cerkvijo in župniščem. Komisija je kraj že ogledala in pripoznala nevarnost. Naredili bodo močno škarpo, da se ne bo zemlja odtrgala. Da bi le držalo! Naj tudi z delom kmalu začno, saj gotovo ni prijetno, če je človek v strahu, da ga lahko vsak trenutek podsuje.

* **Za pogorelce v Srednji vasi** je dal presvitli cesar iz svojega 3000 kron. Vlada je pogorelcem naklonila po posredovanju gospoda okrajnega glavarja v Radovljici in gospoda poslanca Pogačnika 13.000 K podpore. Ljudje spravljajo zdaj naglo les in kamen skupaj, da se zgodaj pomladi začne s popravo.

* **Šest kaznjenk** je pomilostil cesar v Begunjah.

* **Brzobjavno postajo** dobili pošti na Boh. Beli in v Kropi.

* **Šolo so zaprli** v Šmarnem pri Kranju zaradi davice v družini g. nadučitelja.

* **K zgradbi železnice** na Hrušici skoro vsak dan prihajajo novi delavci. Na spomlad se bo število delavcev pri tunelu in na Jesenicah znatno pomnožilo.

* **Zabave ni manjkalo** v pustnih dnevih na Jesenicah. Skoro po vseh gostilnah so bili bali in plesi. Prijetni zabavni večer je napravilo naše kat. delavsko društvo na Savi na pustno nedeljo in pustni torek. Na pustno nedeljo zvečer so se vprizorili igri: „Jeza nad petelinom“ in „Vaški skopuh“, v torek so pa igrali „Kmeta Heroda in Štipko Tička“. Obkrat zlasti v nedeljo je bila društvena soba natlačeno polna.

* **V Cerkljah** hranilnica izvrstno deluje, odkar je v drugih rokah. Da ima pri ljudeh veliko zaupanje, kaže denarni promet iz meseca januarja t. l., ki je bil čez 45.000 K. — Tudi novo izobraževalno društvo se lepo razvija.

* **Izobraževalno društvo v Senčurju** je imelo po novem letu dvoje predavanj, pustno nedeljo pa veselico, s petjem, deklamacijo in igro. Igrali so „Sanje“ — Vse točke so prav izvrstno vspele. Vsa čast ondotnim mladencičem! Dobiček se bo obrnil v prid društveni knjižnici.

* **Na Visokem** je zbesnil prešič, katerega je hotel gospodar zaklati. Divjal je po polju, da si ga ni upal nihče prijeti. Morali so ga ustreliti.

* **V Kamniku** so izvolili v društvu „Kamnik“ blag. gosp. Ž a r g i j e v o častno

članico društva radi mnogih zaslug, ki jih ima za društvo. Naj ji bo to v zadoščenje za napade v nekem listu, ki so se izvršili zgolj iz osebnega sovraštva. Bog jo živi!

* **Na Rodici** so bile pred nedavnim časom šipe pobite, pa še do danes se ni vršila preiskava. Če bi se to izvršila pri nekem liberalcu, bi hitro dobili tiste tiče, klerikalec pa trpi in — molči!

* **V Kamniku** dobé novo ministrstvo. Predsednik bo g. Močnik, finančni minister tudi on, za notranje reči g. Janko Grašek. Druga mesta so še prazna. Prostori bodo najeti pri g. Kendi.

* **Uboj.** V noči od 15. do 16. februarja je bil ubit Andrej Nograšek iz Tunjic hiš. št. 18. pri hiši št. 21. v Tunjicah. Prišel je z dvema tovarišema mimo hiše, kjer so jih pričakovali France in Janez Sedušak, ki sta znana ponočnjaka, France Slanovec, France Goltaz in Komatarjev. Tovariša sta bila nekoliko tepena, Nograšek pa je dobil smrtni udarec na glavi, vsled česar je 17. februarja umrl. Udeleženci uboja so že pod ključem. Vzrok — ženska. Duhovniki svare pred plesom, zato jih „Narod“ psuje, „Narod“ pa hujska župane, naj nalašč dovoljujejo ples, ker to duhovnike jezi. Kdo je torej odgovoren za take poboje?

* **Občinski odbor v Št. Vidu nad Ljubljano** je sklenil z ozirom na otvoritev škofovih zavodov vložiti prošnjo za brzobjavni urad.

* **Tatovi** so obiskali Tilhovo prodajalnico v Ratečah pri Loki. Izruvali so železno mrežo v oknu in udrli v prodajalnico. Domači so slišali ropot in tatove so prepadili.

* **Pratike popravlja** v šoli učitelj Stupica v Dražgošah. Otrokom razlaga, da sveti trije kralji niso svetniki.

* **Sedem tednov star, pa že zaprt** je bil Polajnarjev Janezek iz Češnjice. Njegova mati je bila zaradi neprevidnosti pri ognju zaprta 24 ur, pa je morala še otroka vzeti seboj. To je pač neusmiljeno!

* **Peščica smleških liberalcev** ne more potolažiti, odkar lje pogorela pri volitvi in odklada svojo jezo v smrdljivem „Gorenjcu“. Ta gorenjska krota kvaka že tri tedne neprenehoma nad našo volitvijo. Prismođe liberalne, kdo se zmeni za vaše čenče! Sram bi nas bilo, ko bi se pričekali s tako debelo neumnimi kakor grdimi lažmi. Samó toliko rečemo: Ali bi bili lahko razcefrali naše nasprotnike, da bi bile cunje od njih letele, pa so se nam smilili, in smo pisali o njih čedno in resnično. Če bodo pa ravno dosti sitnosti uganjali, bomo pa drugače spregovorili. G. učitelj Rapé, če mislite kaj liberalizma v Smledniku prodati, ker zaprite svojo štacuno; če ne, vam je bomo mi zaloputnili! Joškove gostilne pa, če se bodo take reči pri njem kuhale, se bodo naši ljudje

že znali ogniti. In to je edino pravi odgovor! Naj ga liberalci ven držé! Lebna pa prav iz srca privoščimo g. baronu!

* **Rekurz** proti volitvi v Smledniku so vložili naši ljubi liberalčki. Nimajo še dosti; če bi bili radi enkrat tepeni. To se jim lahko ustreže.

* **Občinska volitev v Smledniku.** (Z zašnjo številko prepozno došlo). O volitvi v III. razrodu ste že sporočili. Pretekli četrtek sta volile II. in III. razred. Izvoljeni so kajpada sami odločni katoliško-narodni možje. Nasprotniki so to pot še bolj žalostno pogoreli kakor prvič. Pa ne smete misliti, da so naši nasprotniki sami pristni liberalci, tega ne; samo peščica jih je, drugi so zapeljani ali primorani. Naš boj se je sukal okolu — ljubega žganja. Občinski odbor je namreč storil ta greh, da je sklenil pobirati občinsko naklado na žganje, češ tukajle lahko dobimo pristno ne le krone ampak goldinarjev na leto za občinske potrebe, ne da bi komu kako posebno breme naložili. Kaj čuda, da to onim, ki ga radi vlečejo in onim, ki ga radi točijo, ni bilo všeč. — Zraven je pričel še baronov lov. Naš gospod baron je sicer dober in prijazen gospod, a on drži z liberalno gospodo, ki le na to gleda, kaj je za njo dobro, ne za kmeta. Ko bi on, ki med kmeti živi, držal tudi s katoliško kmečko stranko, bi užival večje spoštovanje in zaupanje. Naši kmetje so pa tudi dobri in gospodu baronu prav radi prepuščajo to veselje, lov, samó — plača naj ga! Kmetje so se jeli brihtati in vedo, da bi na glavo padli, ko bi dajali lov, za katerega bodo lahko dobili 300 kron, za borih 50 kronic kakor doslej! — te okoliščine so pa porabili nekateri, ki bi radi tudi v našo dobro katoliško občino vtihodapili liberalizem, in si mislili: sedajle bo pa nekaj za nas! Dobri baron je tudi malo pritiskal, češ, če ne boste po moje volili, pa ne boste stelje in drv dobili. In seveda Št. Valburga, ki menda misli, da je še danes graščinska tlaka kakor pred 48. letom, in ki nevé, da če bi kmetje od barona drv in stelje ne vzeli, bi je še prodati ne mogel, je zvesto ubogala. Pa tudi mi smo se zasukali. In takó nasprotnikom sreča ni bila mila. Najbolje je povedal eden pri volitvi namestnikov: Škoda da bi jezik nugal; mar sem tih! Takó tudi mi mislimo. Škoda, da bi prihodnjič zastoj letali; najbolje, da ste pri miru, pa smo prijatelji! — Vse občine pa opominamo, da naj bodo previdne pri volitvi. Skoro povsod je par ljudi, ki imajo liberalne rožičke, katere ob taki priliki pokažejo in če nasi niso previdni ter si mislijo: brez mene bodo že opravili, pa uni nevedne preslepé ter na svojo plat dobé in so — na konju. Torej pozor!

Notranjske novice.

— **Umril je v Postojni** dne 25. t. m. gospod Rihard Šeber, tiskar. Prejšnji dan je opravil še vsa svoja opravila, proti večeru je pa tožil, da mu ni nekaj prav. Ob 2 uri zjutraj je bil pa mrtič. Pogreb je imel zelo lep. Vsa Postojna ga je spremila na zadnjem potu. Ni bil sicer naš prijatelj, vendar nas je pretresla nenadna njegova smrt. Mi bodimo pripravljani. njemu naj pa sveti večna luč!

— **Pri občinski volitvi v Trnovem** je zmagala kat. narodna stranka. Vseh odbornikov je 26. Dosedaj jih ima kat. narodna stranka 16, nasprotniki pa 10 v odboru. Čuje se pa, da upa naša stranka dobiti še tri može, ker so nekateri le preveč pooblastil prinesli na volišče. Notranjci! Nam se zdi, da pri vas malo poka v liberalnem taboru. Čast vrlim možem, ki javno pokažejo katoliško svoje prepričanje! Dajte liberalnemu zmagati še smole, da bo počil! —

— **Iz Amerike na volišče**, no, ne iz Amerike, ampak iz Dunaja je prišel nek majer volit v Trnovo. Liberalci bi kmalu rekli, da je klerikalec ta mož. O ne! Liberalno je volil. Tako gotova je bila liberalna stranka svoje zmage!

— **Millijonar Gorup** ni prišel volit v Trnovo, dasi sta dva liberalca osebno šla k njemu v Trst. Pravita seveda, da sta imela opravke tam!

— **Herodež in Pilat** sta se skregala. Tavčar in Slavoj Jenko tudi. — Dunajskemu Pilatu je bilo to hudo, še živemu profesorju Jenkotu tudi. — Pilat je naredil staremu Herodežu uslugo, Jenko pa Tavčarju. — Katero? Volil je z liberalci!

— **Šestmesečno splošno žalovanje** je proglašeno med trnovskimi liberalci. Vse je bilo pripravljeno za slučaj zmage: Godba, vino, pivo, klobase in teletna. Celo kranjski gromovnik Johan je prišel pohvalit svoje može. A, spaka! Zmage ni. Godba je vtihnila, vino in pivo se je popilo, le klobasa in teletna je ostala, Johan pa šel. —

— **Orehovčani!** V vašem imenu se nekdo v „Narodu“ prav po turško jezi nad Domoljubom, češ, da vas „špika“. Ne! Ni naš namen vas špikati. Resno vam hočemo s temi vrsticami povedati, kako smešno in vas nevredno je, da se pustite voditi od otroka. Ta naj vzame v roko knjigo, ker jo je preje premalo gledal! Vaš gosp. dušni pastir je pa glede teh črtic v Domoljubu tako nedolžen, kakor je neumen vaš dopisnik v Slov. Narodu. Če pustite, da kdo v vašem imenu piše take oslarije, potem ne zamerite, da bote dobili dober odgovor, pa ne od svojega gospoda, ampak od nas! —

— **Z ulice v liberalni Postojni.** Ob 9. uri zvečer dne 22. p. m. zakruli nekdo na ulici: „Jest sm li-be-ralc, fej te bod.“

Nekdo gre z njim, ga tolaži, ter opira na opolzlem potu. Ta pa še bolj kriči: „Jest sm li-be-ralc, pa mir besedi, fej te bod.“ Može, ki so slišali, se niso smejali, ampak rekli: Fej te bod, rajtenge!

— **Iz gostilne.** Jutri gremo volit, gospod nadučitelj, ne? — Ja. — B. te prišli? — Jo! — Imate kako pooblastilo? — Ferštet sh. — Veliko? — Mh. — Bote težko nesli? — Težko! — Vam pa kupimo koš! — No?!

— **Zlata poroka v Studenem:** Dne 15. svečana sta obhajala tu svojo zlato poroko Francišek in Terezija Marinšek iz Bukovja št. 17. Bila je to lepa slovesnost, kakršne še menda ni videla studenska fara. Lahko je umljivo, da je bilo mnogo ljudi navzočih. Oba sta še ovrsta, želimo jima še biserno poroko. Ako hočete tudi drugi dočakati to srečo, posnemajte moža — slavljenca, ki je rekel, da ni bil še nikdar pijan v svojem življenju. Ali ni torej res, da ga veliko izpije, kdor malo pije?

Za smeh in kratek čas.

Uganka.

Zložil Florijan Engelsberger.

Beseda prva je število,
iz malo črk ti sestoji;
pa za človeka je obilo,
le malokdo jih doživí.

Beseda druga od te loči
za črko se. Povsod doma,
v palači kot v borni koči
jo kmet in bogatin ima.

Beseda tretja — druge slika —
je daljša le za eden glas.
Vasi in mest največja dika,
domače cerkve ponos, kras.

Kdor jo pravilno reši in bo izžreban,
dobi za nagrado en letnik „Dom in Sveta.“

Rešitev ugank.
(iz 4. štev.)

Demant.

Družba treznosti.

Kvadrat.

Amalija — Mravlja.

Križ.

Steza časti je ledena gaz.

**Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 17. marca 1904.**

Loterijske srečke.

Dunaj,	27. februarja	55	49	2	1	70
Gradec,	27. februarja	22	49	56	32	44
Trst,	20. februarja	51	30	14	24	72
Linc,	20. februarja	74	63	60	32	37

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

04.11/9

Pristno, doma kuhano žganje

(brinjevec, jagodovec,
sadjevec vsake vrste)

359 D oddaja 5-1

Jan. Rihteršič
Selca p. Škofjiloki 39.

Učenca

iz dobre hiše 14 let
starega
sprejme takoj pod
ugodnimi pogoji

Lovro Sušnik
v Škofjiloki.

Kovačnica

prostorna, oskrbljena z
vsemi potrebščinami za tri
delavske moči ob deželni
cesti na Krki, kjer je velik
promet in torej vedno do-
volj dela, se takoj odda.

Več se poizve pri
trgovcu g. Rebolju
301 D na Krki.

Potrebujem takej
dobrega in izurjenega
mizarskega
pomočnika.

Jožef Vengar

mizar na Potokih, Pošta
Javornik, Gorenjsko.
347 D 2 1

Učenca

sprejem v trgovino z
mnogovrstnim blagom
v Kranju. 156 D 2-1

Ferd. Hlebš.

Josip Janko

urar v Kamniku,

346 D 1 Velika ulica

priporoča veli-
ko zalogo žep-
nih in stenskih
ur, budilnic, ve-
rižic, prstanov,
uhanov, brošev,
kakor tudi vsa-
vsakovrstnih očal, po zelo
nizki ceni. — Popravila,
tudi najtežavnejša, zvršim
vestno pod poroštvom.

oooooooo

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg šte. 17.

priporoča svoj modni sa-
lon v napravo oblek.

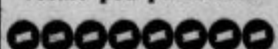
Poučuje tudi v krof-
nem risanju po najno-
vejšem sistemu. 43 D 4-2

oooooooo

Koverta s firmo,
vizitnice

in
trgovske račune
priporoča

Katoliška tiskarna.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad 18 milijonov K. okroglo 550 000 K

* Mestna hranilnica ljubljanska *
na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12 ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsa cega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 353 2

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2 % do 5%.

Hiša in posestvo

dva orala veliko (zraven izvira voda) tri četrt ure od Trsta oddaljeno, **proda se** pod jako ugodnimi pogoji. — Več se izve pri lastniku Leopoldu Dekleva, Vremski Britof pri Divači. 240 D 3-2

Janko Bliš & Anton Tabor
tovarna cementnih izdelkov
na Farovski Loki pri Kranju.

Po ceni se izdelujejo lepe barvane plošče za tlak v cerkvah in na hodiščih, stopnice, podboji, jasli, korita, podstavki za vodnjake,

cevi itd 114 D 21-2

Prava Giril in Metodova kavina primes
18 D 12-3
Prva Jugoslovanska tovarna za kavino surrogate v Ljubljani.
katero priporoča

Semena.
J. & A. Majdič
Trata pri Škofjiloki
trgovina z žitom in deželnimi pridelki

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših poljskih in vrtnih semen, dalje travna in deteljna semena, kakor tude pristoje garancirano pristno domačo deteljo, lucerne ali vedno detelje, mešane trave za zapravo travnikov za mokra in suha tla, raznih najboljnih vrst velikanske krmske pese, semenskega krompirja, oneida in zgodnjega rožnika, zgodnji semenski oves Willkommens* čiste grahove jare rži, ječmena itd.
Ob enem pripominja, da so deteljna semena očiščena po stroju najnovejšega sistema in jih je kmetijsko kemični preiskovalni zavod pregledal in plombral.
Priporoča dalje vedno sveži portland roman cement, kakor tudi pristno laško brinje, fige in češnje za žgati. 343 D 2-1

?Kdo proda?

Bleiweisovo in Slomškovo
sliko v barvah.

Ponudbe na uredništvo "Slovenca".

Slovito, temnorudeče
izborno, sladko, močno,
zajamčeno pristno **dalmatinsko črno vino**
se dobiva edino le pri podpisani zalogo vina na debelo za ceno 48 vin liter
V. orci se pošiljajo franko, ako se vpošlje 20 v n. v znamkah.
R. Maiti, Koper, Istra. 344 D 1-1

Ljubljana
Pred škofljo 3
Josip Kordin
priporoča
Ljubljana
Pred škofljo 3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen
kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete; velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

159 D 12-1
Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

Dva nova živinska in kramarska sejma

se vršita v Javorji nad Šmartnim pri Litiji; prvi v torek po tihi nedelji, drugi na dan svetega Jerneja. Sejma važna za živinsko kupčijo. Leno leto brez štantnine. 259 D 2-1
Županstvo Šmartno pri Litiji, 16. februarja 1904.

Vsprejme se pošten 338 D 1-1

mladenič kot hlapec

kateri je zmožen zvonjenja. — Plača 216 K na leto, prosto stanovanje in hrana z vso oskrbo, tudi postranski zaslužek do 100 K. Delo je na pokopališču. — Ponudbe pod Peter Medič, Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Pozori

Po najvišji ceni kupuje razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. 139 12

Drogerija

Anton Kanc

Ljubljana
Šelenburgove ulice št. 3.

Učenca

za kovaški obrt v starosti 14. do 16. leta sprejme takoj 267 D 1

Janez Meden

kovaški mojster, Rudnik pri Ljubljani.

Zaradi pomanjkanja delavnih moči se proda

hiša števil. 26

v Tupaličah, v kateri je gostilna in prodajalna ter pekovska peč. Prodá se takoj ali tudi dá v najem. Priporočljivo tudi za letoviščarje. 241 D 3-2

Proda se tudi zelo dobro vrejena frgovina mešanega blaga oziroma pekovska obrt v Zasipu pri Bledu ob večjem predoru zgradbe nove železnice. — Več pove lastnik **Peter Alešovec**, trgovec in pekovski mojster v Zasipu, p. Bled št. 25, 59.

Kako vpliva Barthelnovo klajno apno?

Dva soseda Jaka in Jurij sta kupila na sejmu vsaki eno nosečo (brejo) svinjo. Jaketova svinja je povrgla pet lepih prascev. Ravno tisti dan povrže Jurijeva svinja tudi lepih pet prascev. Sedaj si pa ogledajmo, kako so se ti prasci redili, kako so rastle in kateri od obeh sosedov je bil bolj pameten, Jaka ali Jurij.

Jurij je bil bolj pameten, takoj je naročil Barthelnovo klajno apno in je dal v začetku vsak dan polovico male žlice (take žlice, ki se rabijo navadno za kavo) klajnega apna, potem pa tako žlico polno vsakemu prasetu.

Jaka je bral, kako dobro je, ako se krmi svinjam Barthelnovo klajno apno, a ni ga hotel kupiti, ker je mislil, da ni res, da bi klajno apno kaj pomagalo.

Brez klajnega apna zrejo pri jaketu prasci jako slabo, zaostajajo v rasti, dobijo večkrat drisko in v osmih dnevih sta mu dva poginila.

Pri Juriju je ravno narobe: Takih prascev še nikdar ni imel. In kaj ga je to stalo: Samo 4 krone za 10 kil Barthelnovega klajnega apna.

Ko je preteklo 9 mesecev, je prišel k Jaku mesar. Komaj da zagledal njegove svinje, je takoj odbežal.

Pri Juriju se je mesar samo nasmejaj in takoj je bila kupčija gotova.

Poduk: Kdor hoče, da bodo njegove svinje hitro rastle in postale debele, ta mora primesati k svinjski hrani Barthelnovo klajno apno.

5 kil tega koristnega apna velja (od Dunaja) le 2 K, 17 D 50 kil iz zaloge v Ljubljani 12 K. 6-4

Dopisuje se slovenski. Poduk in popis zastoj. Zaloga v Ljubljani: „Gospodarska zveza“ in Edmund Kavčič.

Miha Barthel in dr.

Dunaj, X/3, Siecardsburgg, 44/B.

Tomažev žlindro

znamka „Zvezda“

katera je kot najboljša gnojilo svetovnoznaná, priporoča

posestnikom travnikov in njiv

157 D po najnižji ceni 3-3

trgovina z železnino in špeci-rijskim blagom

„MERKUR“
Peter Majdič, Kranj.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvom

v LJUBLJANI, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice

obrestuje hranilne vloge po

1 D 12-5 **4 1/2 0/0**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.-12. in od 3.-4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 779.79.34.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po združnikih.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 4,948.796.27, stanje hranilnih vlog K 4,703.762.02.

Denarni promet K 20,246.712.13.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Na prodaj je pod ugodnimi pogoji lepo, 16 oralov veliko

posestvo

10 minut oddaljeno od okrajne ceste, obstoječe iz njiv, travnikov, vinograde (od katerega je 1000 kvadrn, že na novo zasajenega) lepega hrastovega in bukovega gozda, ter velikega pašnika. Čelo posestvo je skupaj. 238 D 3-2

Polovica se plača pri pogodbi, polovica pa lahko ostane na posestvu. Vpraša naj se pismeno ali osebno pri **Jožef Štancer, posestnik** na Brezovem števil. 16. Pošta Radna - Studenec, Dolenjsko.

Na prodaj iz proste roke je

hiša z gostilno 3 D 6-5

vred, poleg nje tudi nekoliko vrta in mala hiša za gostače, vse prav dobro ohranjeno. Cena primerna. Več pove lastnica **Marija Pogačar Mošnjah št. 4, P Radoljica.**

Zajamčeno
5000 krat
se posveti

z električno žepno svetilko „Immerlicht“ predno je treba do-

polnilne baterije. Cena v usnji imitaciji 4 K, v žel-
vini ali školjkini imitaciji 3 K, v žel-
vini ali školjkini imitaciji 4 K. Nadomestna baterija
1 K. Praktično darilo. Razpošilja po povzetju ekspor-
t. tvrdka F. Schwartz, Dunaj VIII/8, Lerchenfelderstr.
124/18. Zastopniki se iščejo. Ceniki zastonj. 86 D 10-4

349 D 20-1

Samo
6 dni!

Havre - New - York

Francoska prekomorska družba.
Odnotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Vozne liste in pojasnila daje
konc. potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

Dražbena prodaja zemljišča in pôda.

Dne 18. marca, to je dan pred sv. Jožefom prodalo se bo na prostovoljni javni dražbi na lici mesta več njiv na mestnem polju pri Novem mestu, takozvane Polakove njive, dve njivici blizu mestnega pila, Polakov pôd poleg mesta ob ljubljanski in ločenski cesti, dalje večji vrt nad novo sodnijsko palačo. Plačevalo se bo na triletno obroke. 281 D 2-1

Natančnejši pogoji se izvedo v gosp. dr. Pozni-
kovski notarijski pisarni v Novem mestu.

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah

razpošilja, dokler je kaj zaloge, semenski

fižol ribničan

po 28 K v vrečah à 100 kg postavljeno na kolodvor v Dobrépoljah. V manjših količinah se zaračuni kg à 30 vin. Manj kakor 25 kg se ga ne pošlje. Znano je, da je fižol ribničan najboljše trgovsko blago. 345 D 1

Lepa kmetija

s 64 orali sveta z domačim mli-
nom in domačo kovačnico, v hišo
in hlev napeljano vodo, vsa poslopja v
popolnoma dobrem stanju, se prodaja
pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji.
Cena 12.000 K. — Ker se na isti
pridela zelo obilo najboljšega sladkega
sena ter zelj obilo sadja in je do ceste
samo pol. do bližnjega letovišča pa pet
četrt ure hoda, se ista večjemu živino-
in sadjerejcu toplo priporoča. — Da se
tudi v našem in sicer lahko na deset
ali še več let. Natančnejša pojasnila daje
Ivan Vospernik v Gorjah, pošta Vrba
(Koroško). 348 D 4-1

Stavbišče na Prulah

je na prodaj

in sicer tri parcele po 900 do
1000 kvadr. metrov, kvadr. meter
po 1 gl. 30 kr. — Tik tega zem-
ljišča je od mesta kupljeni svet
za zgradbo državne obrtne šole.

Oglasiti se je pri lastnici, Ko-
menskega ulice hišna številka 11,
prvo nadstropje.

237 D 2 2

Redka prilika.

Dvonadstropna hiša s hlevom, šupo,
gostilno, prodajalno in trafiko, 38 mernikov
posetve, travnik, štiri parcele zaraščene gozda,
na okrajni cesti tik farne cerkve, se prodaja
domačih razmer. 340 D 3-1

Kje. pové iz prijaznosti upravništvo „Domoljuba“.

Špitalske ulice 5

je naslov tvrdke

R. Miklauc

kjer se manufakturno
(gvantno) blago za ženske
in moške na debelo in na
drobno po znani nizki
ceni prodaja.

Vzorci na zahtevanje brezplačno.

Kadar pridete

v Ljubljano

obrnite se z zaupanjem na

manufakturno (gvantno) trgovino „Pri Škofu“

Pogačarjev (sadni trg) v veliki mestni hiši nasproti
mokarjev, kjer se nahaja velika zaloga novega blaga za ženske in moške obleke in
prodaja po stalni nizki ceni.

Mimogrede se omeni o jako veliki zalogi tibeta v vseh cenah in barvah najnovejše vrste.
Perlini kambrik od najcenejše do najfinejše vrste v najnovejših vzorcih. Prva trgovina za
vse vrste rut, kakor svilnate, polsvilnate, volnene, satenaste, piketaste, kambrikaste i. t. d.

Bela in rujava kotenina za perilo, **ovilh** za postelje imam iz prvih tovarn in prodajam
isto po tovarniški ceni.

Sukno, modni kamgarn, ševijot za moške obleke veliko na izber, tako tudi sukneni ostanki
pod ceno. — Vsled nakupa iz prvih tovarn, velikega prometa in majhnih stroškov je mogoče
ceneje prodajati.

Kadar pridete

v Ljubljano

150D 6-3